БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 120 (5012) Пятница Июниин 14 1946 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

ҮБҺЭ САБШАЛГЫЕ ЖЭШЭЭТЭ ҺАЙНААР ҮНГЭРГЭХЭ БА СИЛОС ДАРАХА ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭХЭ

Манай ороной социалистическэ малажал хадаа дайн сэрэгэй һүүлдэхи хүгжэлтын үргэн замда гаража байна. Хэдэн мянган колхозууд ба совхозууд богонихон болзор соо өөһэдынгөө фермэнүүдые һэргээн байгуулжа шадаад, адууһа малайнгаа тоо толгойе дайнай урдахи хэмжээндэ хүргэбэ. 1943 ондо немецкэ булимтарагшадые кубанска газар дайдаһаа намнан үлдэхэдэ Кущевска районой «Красная победа» гэжэ колхоздо оройдоол нэгэ хэдэн үхэр ба хорёод таран хонид үлөө һэн. Колхознигууд хадаа малажалые һэргээн байгуулхын түлөө ехэл эдибхи зоригтойгоор тэмсэжэ ороһон байна. Тэрэ үдэрһөө хойшо юрдөөл гурбан жэл үнгэрөө. Тиин гэхэдэ «Красная победа» гэжэ колхоздо 2000 толгой адууһа малтай табан фермэнүүд байгуулагдаһан байна. Үнгэрһэн жэлдэ малажал хадаа колхоздо хэдэн зуун мянган түхэригэй олзо оруулһан байха юм.

Иимэ жэшээнүүд хадаа республика, область бүхэндэ, хизаар бүхэндэ бии. Энэ болбол колхозно байгуулалтын үргэн ехэ арга-боломжотой байһанай, колхозуудай олониитын ажахын, тэрэнэй гол шухала һалбари болохо малажалай хүгжэлтын ехэхэн перспективэнүүдэй гээл эли тодо жэшээнь болоно.

Ажалшадай материальна байдалые һайжаруулга, ороной оборонын хэрэгсэлнүүд хадаа малажалые үшөө ехэ түргэн темпэтэйгээр хүгжөөхын шууд эрилтэ табина гээшэ.

Малажалай хүгжэлтын түсэбые дүүргэлтэдэ үбһэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулга, эрхим һайн үбһэ тэжээлээр бүхы жэл соо адууһа малые хангалга шиидхэхы удхашанартай юумэ болоно. Тиимэһээ шэнэ табанжэл болбол хүдөө ажахын урда эгээл түрүүшын ээлжээнэй зорилгонуудай нэгэниинь гэжэ үбһэ тэжээл хуряалгые бүхы хэмжээгээрынь хүгжөөхэ ябадалые табина гээшэ.

—Үбһэ тэжээлэй базые үндэһөөнь һайжаруулхын ба адууһа малые эрхим һайн үбһэ, корнеплод, силос ба бусад шэмэтэ үбһэ тэжээл бэлшээреэр хангаха зорилготойгоор нэн түрүүндэ хүгжэнги малжалтай колхозууд ба совхозуудта, үбһэ тэжээлэй зүб севооборот хэрэг шухала,—гэжэ табанжэлэй түсэб тухай хуули соо хэлэгдэнэ,— сабшалангай ба таригдамал үбһэнүүдэй талмайһаа үбһэ ногоо хуряалгые саг болзортонь үнгэргэхэ ба мүн тэрэшэлэн сабшалангые һайжаруулһанай үндэһөөр эрхим культурануудай тарилгые нилээд ехэ болгохые хангаха. Үбһэ тэжээлэй силос даралгые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ба силосно барилгануудые, хангаяа силосно башнинуудые баряха ябадалые хангаха.

Энэ хадаа малажалые үбһэ тэжээлээр хангаха эли ба тодо программа гээшэ! Нёдондо жэлдэ ороной зарим нэгэн районуудта үбһэ тэжээлэй дутагдаха ябадал ушарһан байгаа. Иимэ ябадалые мүнөө жэлдэ эридээр усадхахын түлөө партийна ба советскэ организацинууд, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ ёһотой.

Эдэ бүгэдые дүүргэхын түлөө бүхы арга-боломжотойбди. Ороной олон районуудта ургамал сабшалангай баялигууд элбэг ехэ бии гээшэ. Мүнөө жэлдэ колхозууд ба совхозууд болбол үбһэ ногоо, корнеплодууд ба силосно культурануудай тарилгые нилээд үргэдхэһэн, фермын дэргэдэхи участогуудай тарилгын талмайе ехэ болгоһон байха юм.

Мүнөө Украинада ба Хойто Кавказда, Дунда Азиин ба Закавказьеын республикануудта үбһэ сабшалга эхилээ. Мүн тэрэшэлэн үбһэ тэжээлэй силос дараха саг ерээ. Колхозууд ба совхозууд хадаа нёдондо жэлэйхидээ орходоо 4 миллион гектар ехэ сабшалан сабшажа хуряаха ба 5 миллион тонно ехэ силос дараха байна. Мэдээнүүд хадаа үбһэ сабшалга болбол 1945 ондо орходоо нэгэ хэды амжалтатайгаар ба эмхидхэлтэйгээр ябуулагдажа байна гэжэ харуулна. Июниин 1-дэ колхозууд ба совхозууд болбол нёдондо жэлэйхиһээ 200.000 гектар ехэ сабшалангые сабшаад байна.

Тиигэбэшье үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүд хадаа зарим нэгэн районуудта энэ шухала ажахын-политическэ кампаниие хүсэдөөр сэгнэнэгүй, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ тушаа бодото анхарал табигданагүй гэжэ харуулна. Жэшээ болгон Ставропольско хизаарые абаад үзэе. Үнгэрһэн жэлдэ ставропольско колхозууд болбол үбһэ тэжээлэй талаар ехэ хүндэ бэрхэшээлнүүдтэй ушарһан байгаа. Юундэб гэхэдэ, хизаарта хэдэн 10 мянган гектар сабшалан сабшагдангүй үлэһэн юм. 1946 ондо Ставропольедо хахад миллион шахуу гектар газарһаа үбһэ ногоон хуряагдаха ёһотой. Мүнөө дээрээ юрдөөл 13.000 гектар сабшагдаад байна. Туркменскэ республикада 20.000 гектар люцернэ сабшагдаха байгаа. Люцерные түрүүшын сабшалгые Туркмени хадаа үни хала эхилхэ ёһотой байһан юм. Гэхэтэй хамта мүнөө юрдөөл нэгэ мянган гектарһаа люцернэ хуряагдаһан байна.

Ургамал сабшалангуудай угаа ехэ баялигуудтай Казахстанда үбһэ сабшалга удаанаар ябана.

Үбһэ сабшалга хадаа хүдөө ажахын кампанинуудай эгээл хүндэ бэрхэнүүдэй нэгэниинь болоно. Юундэб гэхэдэ хизаарлагдаһан болзор соо хэдэн арбан миллион гектар газарые сабшажа хуряаха хэрэгтэй гээшэ. Тэрэнэй хүндэ бэрхэнь юундэб гэхэдэ, үбһэ сабшалга хадаа бусад хойшолуулагдашагүй шухала хүдэлмэринүүдтэй —тарилгын хойноһоо харууһалга, ургаса хуряалгада бэлэдхэл ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ ябадалтай нэгэ доро үнгэргэгдэнэ гээшэ.

Иимэ ушарһаа энэ харюусалгата үедэ колхозуудые үшөө ехэ шадабаритайгаар ба шударгуугаар хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй, колхозуудта ажалай эмхидхэл ехэ һайнаар табигдаһан байха ёһотой.

Үбһэ хуряалгые амжалтатайгаар эмхидхэхын түлөө мүнөө юу хэхэ хэрэгтэй гээшэб? Нэн түрүүндэ зэр зэмсэгүүдые: сенокосилка, лобогрейкэ, морин тармуурнуудые түргэнөөр заһабарилха, колхоз бүхэндэ шухала хэрэгтэй хажуурнууд, гар тармуурнууд, тэргэнүүдые бии болгохын түлөө һанаагаа зобохо шухала байна. Зарим нэгэн ажаүйлэдбэриин предприятинууд хадаа хүдөө ажалай захилтануудые муугаар дүүргэнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. РСФСР-эй нютагай ажаүйлэдбэриин Министерствын Артинска завод колхозуудта хэрэгтэй миллионһоо дээшэ хажуурнуудые хэхэ уялгатай байгаа. Тэрэ хадаа мүнөө хүртэр юрдөөл 100 мянгые бүтээһэн байна.

Хүдөө ажахын машино-бүтээлгын Люберецкэ заводто мүн лэ һайн бэшэ. Эндэ 2.000 шахуу сенокосилканууд, зарим нэгэн детальнуудай үгы дээрэһээ, колхозуудта ябуулагдаагүй хэбтэнэ. Саг үнгэржэ байна. Хүдөө ажахыда үбһэ хуряалгада хэрэгтэй зэмсэгүүдые түргэнөөр эльгээхэ хэрэгтэй.

Саашадаа колхозуудай ажалай эмхидхэл тушаа асуудалда шухала анхарал хандуулха хэрэгтэй. Ургаса хуряалгын эхилтэр үбһэ хуряалгые дүүргэхын түлөө хэрэгтэй тоогой хүнүүдые үбһэ хуряалгада гаргаха хэрэгтэй. Нёдондо жэлдэ адляар үбһэ хуряалгын даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан колхознигуудые урмашуулха ба шагнаха гурим байгуулагданхай. Энэ гуримые үргэнөөр ойлгуулха, сабшалан дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудые эгээл бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилүүлхые туйлаха ябадал хадаа хойшолуулагдашагүй шухала хэрэг мүн.

Эсэстээ, үбһэ тэжээл бэлдэхэ ябадалые нютагай партийна организацинууд үдэр бүхэндэ хүтэлбэрилжэ байха ёһотой. Зарим партийна хүдэлмэрилэгшэд хадаа малажалай Министерствын нютагай органуудай бии болгогдоһон дээрэһээ малажалай байдалай түлөө бидэнэй харюусалга бага болоно гэжэ тоолодог байна. Үгэ хэлэлтэгүй малажалай районно ба областной таһагуудай бии байһан ушар хадаа партийна организацинуудта ажахынуудые һайнаар хүтэлбэрилхэдэнь, колхозуудай экономикые үшөө ехэ гүнзэгыгөөр хаража шалгажа байхадань туһалха байна. Зүгөөр энэ хадаа малажалай байдалай түлөө, тусхайлхада үбһэ хуряалгын түлөө, тэдэнэй харюусалгые тэдэнһээ абанагүй ба заашье бага болгоногүй. Үбһэ хуряалгые амжалтатайгаар үнгэргэһэнһөө адууһа малай үбһэ тэжээлээр хангалтатай байха ябадал, тиимэһээ мал ажалай ургалтын темп, ороноо мяха, һү болон тоһоор хангалга дулдыдана гээшэ. Үбһэ хуряалгын амжалта хадаа малажалай хүгжэлтын гурэнэй түсэбэй дүүргэлтын ямараар ябаһаниие уридшалан харуулна гээшэ. Партийна организацинууд хадаа энэ шухала хэрэгһээ холодоод байха ёһогүй. Үбһэ тэжээлые бэлэдхэхэ хэрэгтэ, малажалай хүгжэлтын түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ колхознигуудые элсүүлхэ ябадал хадаа тэдэнэй шууд сэхэ уялгань мүн.

Үбһэ хуряалгатай хамта мүн лэ үбһэ тэжээлэй силос дараха ябадалые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Силос хадаа адууһа малда ехэл үнэтэ шэмэтэ тэжээл гээшэ гэжэ дахин дабтажа хэлэһэнэй хэрэггүй. Ургаса хуряалгын үе болтор силос даралгын түсэбэй дүрбэнэй гурбан хубииеньшье дүүргэжэ болохо ба дүүргэхэ хэрэгтэй байна. Дары сагта силосно башнинууд, нүхэ ба траншейнүүдые заһабарилха хэрэгтэй, эдэнүүдэй үгы газарта шэнэнүүдые бэлэдхэжэ, силос дараха ябадалые хаа-хаанагүй дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Орон соо ургаса хуряалгын үе болтор богонихон саг үлөө. Энэ сагые шадабаритайгаар хэрэглэжэ, тарилгын хойноһоо харууһалга эмхидхэхэтэй хамта үбһэ хуряалгые али болохо һайнаар ябуулха, область, район, колхоз бүхэнөөр үбһэ сабшалгын түсэбые дүүргүүлхые туйлаха хэрэгтэй.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлтэ хадаа малажалай саашанхи хүгжэлтын замда шухала алхам болоно.

(Июниин 10-ай «Правдын» түрүү бэшэг).

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин Гүйсэдкомой Сессидэ хабаадагшад Москвада ерэбэ

Һаяхан Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин Гүйсэдкомой сессидэ хабаадахаар Мексикэһээ Ажалай Латино-Американска Конфедерациин түрүүлэгшэ Ломбардо Толедано Москвада ерэбэ. Аэродром дээрэ ВЦСПС-эй секретарь П. Тарасов, ВЦСПС-эй Президиумэй членүүд ба харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд Ломбардо Толеданое угтаһан байна.

Сессиин нээгдэхын урда тээ Ломбардо Толедано болбол Москвагай предприятинууд ба культурно-ажабайдалай албан газарнуудтай танилсаха байна.

Июниин 8-да Ливанай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай Профсоюзна Федерациин түрүүлэгшэ Мустофа Эль Ариюс гэгшэ «Арадай голос» гэжэ газетын редактор Никола Шауи гэгшын үдэшэлгэтэйгөөр В. Ф. П.-гэй Гүйсэдкомой Сессидэ ерэбэ.

Сессиин бусад хабаадагшад һаяар ерэхээр хүлеэгдэжэ байна. (ТАСС).

НЭРЭ ТҮРЫН ХЭРЭГ

Ажалай ехэ амжалтануудаар алтан хуудаһан боложо Сталинска табанжэлэй түүхэдэ бэшэгдэхэ

1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхооходо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуули болбол манай Эхэ ороной түүхэдэ алтан үзэгөөр бэшэһэн шэнэ хуудаһа нээжэ, ороной үйлэдбэриин хүсэнүүдэй, тэрээнэй экономическа хүсэ шадалай саашадаа ургахын ба арад зоной ажабайдалай улам һайжарха болон культурын дээшэлхэ замые хараална.

Манай ороной хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигенци шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбые өөрынгөө ами наһанай хэрэг, дайшалхы программа болгон угтаба.

Шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын тула манай советскэ хүнүүд социалистическэ мүрысөөнэй дүлые хаа газар бадаруулжа эхилбэ.

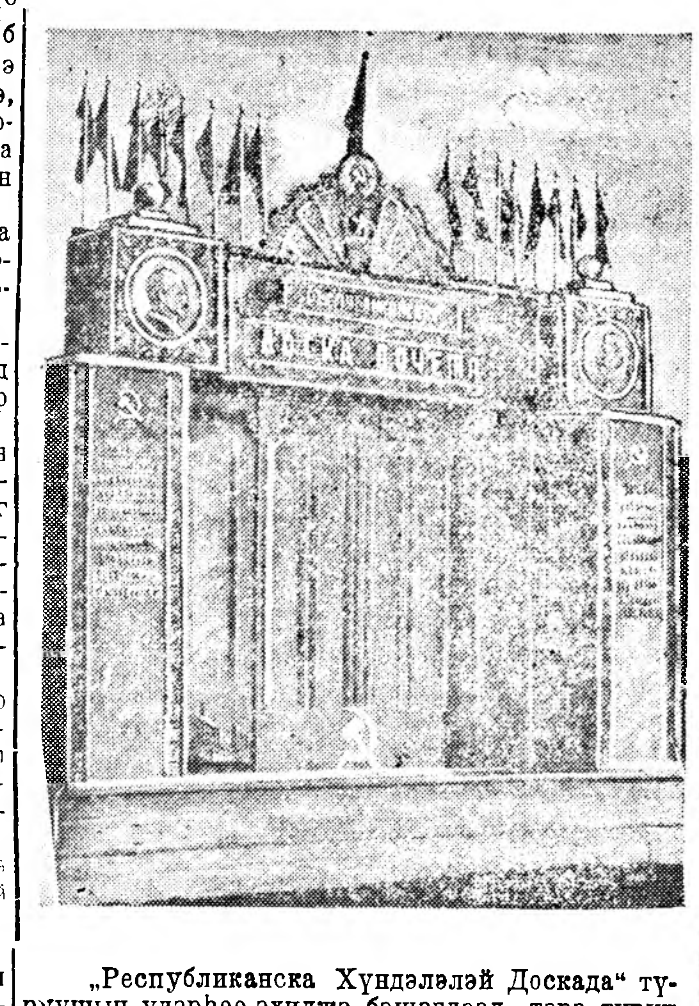
Мүнөө манай республикын ажаүйлэдбэриин предприятинууд социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлһэнэй ашаар улам һайнаар хүдэлмэриллэг боложо байна. Галуута-Нуурай шахтернууд, Мяха консервын комбинадайхид, Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводойхид, Зэдын комбинадайхид, Байгалай загаһашад ба бусад бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсажа, үндэр нэрэ солодо хүртэбэ.

Социалистическэ мүрысөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй нэрэ солые ургахын тула Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол „Республиканска Хүндэлэлэй Доска" байгуулһан юм.

Энэ Доска РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулгаша Ленинэй орденто Ц. Сампиловай эскизээр гоёогдожо, Улан-Удэ городой Революциин талмай дээрэ табигдаа.

Үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэһэн ажаүйлэдбэриин, транспортын ба холбооной түрүү предприятинууд, колхозууд ба совхозууд, МТС-үүд ба культурна албан зургаанууд энэ „Хүндэлэлэй Доскада" алтан үзэгөөр бэшэгдэхэ.

Мүнөө энэ „Хүндэлэлэй Доскада" бэшэгдэхэ кандидадуудые шэлэжэ олохо ябадалда бэлэдхэл хэгдэжэ байна. „Хүндэлэлэй Доскада" бэшэгдэһэн кандидадууд нэгэн доро манай „Бурят-Монголой Үнэн" газетын хуудаһан дээрэ толилогдохо.

„Республиканска Хүндэлэлэй Доскада" түрүүшын үдэрһөө эхилжэ бэшэгдээд, тэрэ түрүү һуурияа алдахагүйн түлөө тэмсэгты.

Энээнэй тула социалистическэ мүрысөөнэй дүлые улам улам бадаруулжа, үдэр бүриингөө, һара бүриингөө, квартал бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ байха хэрэгтэй!

Энэ болбол дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ шухалын шухала нүхэсэл мүн болоно.

Ц. Цыбиков.

Советско-Югославска коммюнике

Югославска Федеративна Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Иосип Броз-Тито түрүүтэй Югославска Правительственна Делегациин Москвада байһан тухай

Июниин 8-да СССР-эй Правительствын ба Югославиин Федеративна Арадай Республикын Правительственна Делегациин хоорондо болоһон хэлсээнүүд дүүрэбэ. Тус хэлсээнүүдтэ нэгэ талаһаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов ба Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министр А. И. Микоян гэгшэд, нүгөө талаһаа Югославиин Федеративна Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Иосип Броз—Тито түрүүтэй Югославиин Правительственна Делегаци хабаадалсажа, эб найрамдал, харилсан туһалалсаха ба дайнай һүүлдэхи хани барисаан тухай 1945 оной апрелиин 11-эй советско-югославска Договорой ёһоор хоёр талаһаа һонирхолтой асуудалнуудые хаража үзэһэн ба экономическа холбоо барилсаанай, наймаа-худалдаанай талаар, югославска армиие материальна хангалтын талаар болон культурна ба политическэ нягта холбоо барисаанай талаар бүхы асуудалнуудаар хүсэд зүбшөөл туйлагдаба.

СССР-эй правительство болбол югославска армиие буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл гэхэ мэтээр удаан болзорто кредидэй условинуудай ёһоор хангаха, мүн тэрэшэлэн Югославида өөрынгөө сэрэгэй ажаүйлэдбэриие һэргээн бодхооходонь туһалалсаха гэжэ зүбшөөл үгэбэ.

Хоёр правительствын хоорондо болоһон худалдаа-наймаанай талаар хөөрэлдөөнүүд хадаа эд товарнуудаараа андалдан абалсажа байха тухай хэлсээн баталжа, амжалтатайгаар дүүрэбэ. Советскэ правительство болбол түүхэй эдлэлэй талаар, мүн тэрэшэлэн техническэ ба бусад материалнуудай талааршье югославска экономикын хэрэгсэлые хангаха гэжэ шиидэһэн байна.

Эб найрамдалта эдэ хоёр оронуудай хоорондо экономическа нягта харилсаан тушаа шиидхэбэринүүд абтаба. Тус хэлсээнүүд үнэн сэдьхэлэй ба өөһэд хоорондын хүсэд ойлголтын оршон байдал соо үнгэрбэ

Маршал Иосип Броз-Тито түрүүтэй Югославска Правительственна Делегаци Москваһаа мордобо

Июниин 10-да Югославиин Арадай Федеративна республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ маршал Иосип Броз-Тито ба делегациин составта ороһон бусад хуулита нюурнууд Москваһаа мордобо.

Югославида һуугаа СССР-эй элшэн сайд А. И. Лаврентьев гэгшэ тэдэнэртэй хамта Москваһаа мордолсобо.

Центральна аэродром дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. Г. Деканозов, СССР-эй Гадаадын Худалдаа Наймаанай Министрын орлогшо И. Ф. Семичастнов, СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Генеральна Штабай Начальнигай Орлогшо генерал-полковник С. М. Штеменко, Моссоведэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. А. Яснов, Москва городой комендант генерал-лейтенант К. Р. Синилов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Министерствын ба СССР-эй Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министерствын харюусалгата сотрудникууд мордогшодые үдэшэбэ.

Югославиин Федеративна Арадай Республикын посольствын членүүд Москвада һуугаа элшэн сайд г-н В. Попович түрүүтэйгээр ба Москвада түлөөлэгдэһэн посольство ба миссинүүдые толгойлогшод мордогшодые тэрэшэлэн үдэшэлсэбэ.

Мордолго дээрэ хүндэлэлэй һахюул жагсаагдаһан ба Югославиин Федеративна Арадай Республикын ба СССР-эй гүрэнэй гимнүүд татагдаһан байна.

Аэродром югославска ба советскэ тугуудаар шэмэгдэнхэй байгаа.

Маршал И. Броз-Титын мэдүүлгэ

Маршал Иосип Броз-Тито мордохынгоо урда тээ аэродром дээрэ микрофоной үмэнэ иигэжэ мэдүүлбэ:

„Би ба мүн тэрэшэлэн правительственна делегацида ороһон минии сотрудникууд эндэ Москвада хараһан ба һанаһан зүйлнүүдтэ гүнзэгы һонирхолтойгоор мордохомнай.

Бидэнэрые хаа-хаанагүй инаглал ба анхаралай үнэн сэдьхэлээр угтаһан байна. Югославиин шэнэ федеративна арадай республикада эб найрамдалтай ба дуратай байһаниие би энэ газар бүри үзэбэбди.

Советскэ правительство, илангаяа агууехэ Сталин ороноо һэргээн бодхоолгодо бидэнэртэ ушарһан бэрхэшээлнүүдые хүсэд ойлгожо, бүхы асуудалнуудаар туһалһандань ехэ баяртай ба золтой байнабди. Эндэ Советскэ правительствотай бидэнэрэй баталһан хэлсээнүүд һандаргагдаһан ороноо һэргээн бодхоохын түлөө оролдолгодо Югославида тон ехэ удхашанартай байна. Эдэ бүгэдэ болбол Югославиин арадууд хадаа Советскэ Союзай нюур дээрэ эгээл үнэн хани ба хамгаалагшадай байна гэжэ гэршэлнэ.

Би өөрынгөө нэрэһээ ба Югославиин арадуудай үмэнэһээ эдэ бүгэдын түлөө Советскэ Правительство ба Югославиин агууехэ хани Генералиссимус Сталинда баясхалан хүргэнэб.

Советскэ Союзай ба Югославиин Федеративна Арадай Республикын хоорондохи эбдэршэгүй эб найрамдал мандаха болтогой!

Агууехэ Сталин мандаха болтогой!"

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Сталинда

Гүнзэгы хүндэтэ г-н Түрүүлэгшэ!

Өөрынгөө сэсэн мэргэн политикаар манай арадуудай аха дүүгэй эб найрамдалые бэхижүүлһэн Советскэ Союзай Правительствода гүнзэгы хангалтатай ба баяртайгаар танай оронһоо бусахамни. Манай арадуудай хани барисаан хадаа улам ехээр хүгжэхэ ба бэхижэхэ гэжэ найданаб.

Югославиин Федеративна Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ТИТО.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Вячеслав Молотовто

Гүнзэгы хүндэтэ г-н Министр!

Танай героическа оронһоо бусахаа байхадаа танай халуун хүндэлэлэй түлөө үнэн зүрхэнэй баяр ба гүнзэгы баясхалан хүргэнэб. Москвада байха зуураа Тантай болоһон хөөрэлдөөнүүд минии һанаандам хэтэдээ үлэхэ ба манай арадуудай эб найрамдалые улам бэхижүүлхэ байна.

Югославиин Арадай Федеративна Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ТИТО.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой XI пленум

Июнин 10-да Соведүүдэй Хоёрдохи байшангай Сталинска зал соо ВКП(б)-гэй Улан-Удын Городской Комитедэй XI пленум болобо.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой ба Улан-Удын Горкомой секретарь нүхэр **Кудрявцев** тус пленумые нээбэ.

Энэ пленум дээрэ «1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб баталhан Хуулиин дашарамдуулан партийна организацинуудай ябуулха агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин тухай» 1946 оной апрелиин 10-да ВКП(б)-гэй Обкомой гаргаhан тогтоолой дүүргэлтэ тухай ВКП(б)-гэй Городской Райкомой тоосоото элидхэл ба эмхидхэлэй асуудалнуудые хэлсэбэ.

Түрүүшын асуудалаар ВКП(б)-гэй Городской Райкомой секретарь нүхэр **Хамаганов** элидхэл хэлэбэ.

Нүхэр Хамаганов болбол арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба интеллигентнэ ажалай хүнүүдэй дунда нэбтэрүүлхэ хүдэлмэридэ зарим тэды амжалтанууд бии байбашье, энэ шухала хүдэлмэридэ тон ехэ дутуу дунданuудай байhаниие тэмдэглэнэ.

Районой олонхи эхин парторганизацинуудта табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие гүнзэгыгөөр шудалха ба энэ Хуули тухай олониитын-ойлгууламжын хүдэлмэринүүд хангалтагүй табигдаhан байна. Бурмонголлесэй, Столовонуудай трестын, Горпромкомбинадай, Бурят-Монголой театрын ба бусадай эхин парторганизацинууд болбол табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие ёhо тэды хэлсэhэнhээ бэшэ, энэ түсэбhөө дулдыдажа байгаа үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ тухай ямаршье бодото уялгануудые абаагүй байна.

Районой интеллигенциие пропагандистска хүдэлмэридэ хабаадуулха ябадал ба тэдэнэй дунда тус Хуулиие шудалха хүдэлмэри тон hула табигданхай.

Табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие шудалха 170 кружок район соо байгуулагдаhан аад, тэдэнэй хахадынь шахуу мүнөө хүртэр хүдэлжэ эхилээгүй. Район дотор бии байгаа 500 агитаторнуудай 200 шахуу хүниинь нэгэ-хоёр хөөрэлдөө хэжэ, бэшэниинь ямаршье пропагандистскэ хүдэлмэри ябуулаагүй байна.

Энэ асуудал тушаа 11 хүн үгэ хэлэжэ, Городской Райкомой хүдэлмэриие эрид шанга шүүмжэлбэ.

—Манай Железнодорожно Райкомой болбол табанжэлэй түсэб тухай агитационно-пропагандистска хүдэлмэри ябуулхадаа үйлэдбэриинээ таhаранги бэшэ, тэрээнтэй холбоогдуулан ябуулдаг байна,—гэжэ Железнодорожно Райкомой секретарь нүхэр **Паршин** хэлэнэ.—Табанжэлэй түсэбэй ёhоор хүн бүхэн, бригада бүхэн үдэр бүри, hара бүри юу хэхэ байhанаа мэдэнхэй. Энээнэй ашаар 5 hара соо жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэрхиhэн бүлэг хүдэлмэришэд бии. Мүнөө эдэнэр өөhэдынгөө арга метод тухай бэшэ бусад хүдэлмэришэдтэ хөөрэжэ үгэжэ, үйлэдбэриингөө түсэб дүүргэхэ ябадалай пропагандистнууд болоод байна.

ВКП(б)-гэй Горкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша нүхэр **Кривошеина** Городской Райкомой ябуулжа байгаа хүдэлмэриин дутуу дунданууды тэмдэглэжэ, тэдэнэй шалтагаанууд тухай хэлэбэ.

—Табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие үргэн ниитэдэ ойлгуулха ябадалда байгаа дутуу дунданuудай шалтагаанууд болбол,—гэжэ нүхэр Кривошеина хэлэнэ,—нэгэдэхеэр, агитационно-пропагандистска хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ Райкомой хүдэлмэрилэгшэд бултадаа хабааданагүй. Хоёрдохёор, Райкомой хүдэлмэрилэгшэд өөhэдынгөө политическэ эрдэмые дээшэлүүлнэгүй, хүүшэнайнгаа бэлэдхэлээр нэгэ шатада үлдэжэ, гэзгэнги байдал узүүлжэ байна. Эсэстэ, Райкомой болбол эхин парторганизацинуудые эмхидхэлэй талаар бэхижүүлнэгүй.

hүүлээрынь нүхэр Сабуров Райкомой пропагандин хүдэлмэриие шүүмжэлжэ зуураа, райком болбол түрүү агитколлективүүд ба агитаторнуудай хүдэлмэриин дүй дуршэлые бусад агитаторнуудай шабадари болгожо шадангүй гэжэ хэлэбэ.

—Райкомой ябуулжа байгаа агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин формо хадаа лекци, элидхэл ба хөөрэлдөөгөөр дүүрэнэ,—гэжэ нүхэр **Ершов** хэлэнэ,—гэхын хамта Райком болбол табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие амжалтатай нэбтэрүүлхын тула искусствын бүхы организацинуудые (театр, кино, колхозно-совхозно театр, уранhайханай кружогууд) ба интеллигенциие үргэнөөр ашаглаха ёhотой.

ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой секретарь нүхэр **Браудэ** болбол табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие гүнзэгы шудалха ба олониитэдэ ойлгуулха ябадалай удхашанар ба ВКП(б)-гэй ЦК ба Обкомой эрилтэнүүд тухай хэлэхэ зуураа, районно партийна организациин урда эли тодо зорилгонуудые табиба.

Городской районно комитет болбол ВКП(б)-гэй Обкомой гаргаhан апрелиин 10-ай тогтоолые хангалтагүй дүүргэжэ байна—гэжэ пленум тэмдэглээд, эдэ дутуу дундануудаа ойрын сагта усадхажа, агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие эрид hайжаруулха тухай шиидхэбэри баталба.

Эмхидхэлэй асуудалаар, ВКП(б)-гэй Обкомой аппарадта шэлжүүлэгдэhэн нүхэр Петуховые ВКП(б)-гэй Горкомой гурбадахи секретариин уялгаhаа сүлөөлжэ, **Цыремпилон Доржи Цыремпиловичые** Горкомой гурбадахи секретаряар баталжа Горкомой пленум ба бюрогой члендэ hунгаба.

Кударынхид агитационно хүдэлмэри удариданагүй

1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб баталhантай дашарамдуулан партийна организацинуудай хэхэ агитационно-пропагандистска хүдэлмэри тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй шиидхэбэринүүдые гарай хүтэлбэри болгожо, табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлэн ойлгуулха хүдэлмэри хаа-хаанагүй үргэнөөр ябажа байна.

Энэ хуули тухай лекцинүүд, элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүд ябуулагдана. Энэ хуулиие бүхы ажалшадта ойлгуулха талаар манай республика дотор 10 мянган агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. 700 hаа дээшэ тоото кружогууд эмхидхэгдэбэ. Ажалшад болбол энэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие айхабтар баяртайгаар хүлеэжэ, гүнзэгыгөөр шудалжа байнад.

Гэбэшье, Кударын аймагта табанжэлэй түсэб тухай хуулиие үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадалые мууса эмхидхэhэн байна. ВКП(б)-гэй айком болбол энэ хүдэлмэриие жэшээтэ hайнаар эмхидхэхын орондо хойрог нэбшо байдал гаргажа мүнөө хүртэр лекци, элидхэл гэхэ мэтые колхознигуудай дунда хүсэд эмхидхэжэ шадаагүй байhаар.

Партиин айком элидхэлшэдые шэлэжэ баталха ябадалда ёhо тэдыгээр хандаба. Аймагайнь харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд—аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Баирбиликтуев, аймагай прокурор нүхэр Жапов ба бусад 1946 онhоо эхилээд нэгэшье элидхэл хэнэгүй. ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой членүүд энэ хүдэлмэридэ бултадаа хабаадалсанагүй. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Коркин өөрөөшье үсөөн тоото элидхэл хэhэн байха юм.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие өөhэдөө шудалагшадта парткабинет hанаагаа табинагүй. Тэндэ мүнөө хүртэр табанжэлэй түсэб тушаа диаграмма, фотомонтаж гэхэ мэтэ эмхидхэгдээгүй байхаhаа байтагай кабинедынь диилэнхидээ хаалтатай байдаг.

Аймагай партийна, советскэ болон комсомольско активай идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэри мүн хангалтагүйгөөр табигданхай. Үдэшын партийна hургуули ба политhургуулинууд үзэхэ программаяа үшөө дүүргээгүй. Мүнөө аймагай актив хабарай тарилгада хабаадалсажа, сүлөөгүй гэhэн шалтагаанhаа эдэ hургуулинуудайнь hуралсал таhалдаhан байна. Зарим коммунистнууд, нүхэр Грудинин (Уполнаркомзаг). Васильев (Райторг) Ранжуров (Райпотребсоюз) ба бусад үдэшын hургуулида ябадаггүй байха юм.

Нютагуудтахи партийна организацинуудай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн hургуулинууд ба кружогуудай олониинь заняти үнгэргэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Коробенкова), Ехэ Кударын МТС-тэ (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Петелин) Молотовой ба Буденныи нэрэмжэтэ колхозуудай дэргэдэхи hургуули ба кружогууд болоно.

„Красный пограничник", „Путь социализма", Калининай нэрэмжэтэ колхозуудаар аяар мүнөө хүртэр шэнэ табанжэлэй түсэб тушаа кружогууд эмхидхэгдээгүй байхань гайхалтай юм. Гэхэтэй хамта, ВКП(б)-гэй айком табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха тушаа түсэб ба тематика гаргаагүй hуухаар.

Мартын 1-эй мэдээгээр, аймаг соо 327 агитаторнуул, 22 агитколлективүүд байhан аад, мүнөө эдэнэй нилээд олониинь ажалаа хаяhан ба онлоо тээшээ ябашаhан байха юм. Тиимэhээ, хэды агитаторнууд хүдэлмэрилнэб гэжэ асуубал ВКП(б)-гэй айком ба бусад таhагууд мэдэхэгүй байна. Мүн олон агитколлективүүд хүдэлмэрилнэгүй („Путь социализма", Калининай нэрэмжэтэ колхозуудаар). Агитаторнуудай семинар ба консультацинууд болодоггүй, полевой стануудта ба фермэнүүдтэ лозунгнууд ба плакадууд байдаггүй, дайшалхы хуудаhан ба ханын газетэнүүд мартагдаhан байна. Клубууд ба уншалгын байшангууд хүдэлмэрилнэгүй. Зарим нэгэниинь хүдэлмэрилөөшье hаа тон муу байдалтай.

Имэ дутуу дундануудаа усадхаха тушаа ВКП(б)-гэй айком болбол ямаршье хэмжээ ябуулгануудые хараалаагүй, hанаа амархан hуужа байна.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлэн ойлгуулха хүдэлмэридэ байгаа эдэ бүхы дутуунууд юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй айком болбол табанжэлэй түсэб тухай хуулиие ажалшадай зондо нэбтэрүүлэн ойлгуулха ябадал хадаа партийна организацинуудай гол шухала зорилго гэжэ мартажархиhан байна.

Имэ байдалые саашалань ябашье тэсэжэ болохогүй. Сталинска табанжэлэй түсэб тухай хуулиие ажалшадта үргэнөөр ба гүнзэгыгөөр ойлгуулжа, тэдэнэрые энэ табанжэлэй түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ зоригжуулан элсүүлхэ шухала.

Н. СЕРГЕЕВ,
ВКП(б)-гэй Обкомой эмхидхэлэй-инструкторска таhагые даагшын орлогшо.

Агитаторнууд-социалистическэ мүрысөөе эмхидхэгшэд

Дүрбэдэхи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй долгиие Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой агитаторнууд үдэр ерэхэ тудам үргэдхэнэ. Эдэнэр мүнөө Сталинска табанжэлэй түсэб тухай хуулиие эрэгтэй, эмэгтэй бүхы колхознигуудта гүнзэгыгөөр ойлгуулха зуураа, табанжэлэй түрүүшын хабарай тарилгые хаhа саг соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө, тэдэнэрые социалистическэ мүрысөөндэ эдибхитэйгээр оруулhан байгаа.

Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоhон тус колхозойхид аймаг соогоо эгээл түрүүлжэ тарилгаа дүүргээд, ВКП(б)-гэй айкомой ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан тугые барижа байна. Энэ хадаа эндэхи агитаторнуудай эмхитэй ажалай аша үрэ мүн. Эдэнэр колхоз соогоо дамжуулгын Улаан туг эмхидхэжэ, тэрэнь 5 хоногой мүрысөөнэй дүнгөөр түрүү бригадада ба звенодо барюулагдадаг байха юм.

Мүн баhа үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэhэн түрүүшүүлдэ „Эрхим борнойшон", „Эрхим плугшан", „Эрхим сеяльщик" гэhэн бишиихан Улаан тугуудые барюулдаг байна. Түрүү колхознигуудай, звено болон бригадануудай туйлаhан амжалтануудые ба тарилгын түрүүшүүлэй дүй дуршэлые ханын газетэ ба дайшалхы хуудаhануудта эли тодоор толилдог заншалтай.

Имэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие эрхимээр ябуулhан элибхитэй агитаторнуудай ажал бусадта жэшээ болохо ёhотой.

А. КОСТЕЕВ.

Тракторнуудаа таhалдалгүйгөөр ябуулая!

Үндэр ургасын түлөө мүрысөөн

Республикын колхозуудаар хабарай тарилга ба пар хахалалгын ябаса тухай

БМАССР-эй Газартаряалангай Министерствын мэдээн

1946 оной июниин 10.

Эзэлhэн hуури	Аймагууд	Яровой бухы тарилгын түсэбэй дүүргэлгэ (процентээр)	Пар хахалалга (процентээр)
1	Хэжэнгын	96.7	8.9
2	Закаменай	95.7	31.1
3	Тарбагатайн	92.7	12.4
4	Яруунын	91.9	34,9
5	Заиграйн	90.9	17.5
6	Хорин	90.6	3.9
7	Иволгын	86.8	28.2
8	Торин	85.2	10 9
9	Мухаршэбэрэй	83.9	4,5
10	Кабанскын	83.7	12.2
11	Бичурын	83.6	11.2
12	Зэдын	83.5	19.4
13	Тункэнэй	82.0	10.6
14	Баргажанай	81.5	8 0
15	Сэлэнгын	81.1	30.5
16	Кяхтын	77,1	25.8
17	Кударын	77.0	3.8
18	Байкало-Кударын	76.1	7.2
19	Курумканай	75,5	35,1
20	Прибайкальска	74.4	4.9
	Хамта	84,7	16,5

Эхэнэрнүүдэй бригада эрхимлэнхэй

Ульяна Михайловна гэгшын хүтэлбэрилдэг эхэнэрнүүдэй тракторна бригадын членүүд хабарай полевой хүдэлмэридэ орохынгоо урда тээ нүхэр Маласовай хүтэлбэрилдэг дүрбэдэхи тракторна бригадын членүүдтэй мүрысэжэ, договор баталhан юм. Тиигээд байхадаа, нүхэр Михайловагай бригадын членүүд Кабанскын МТС соо түрүү hуури эзэлхын түлөө шууд тэмсэжэ эхилээ hэн.

Тиигэбэшье, эхэнэрнүүдhээ бүридэhэн энэ бригадынхид мүрысөө баталhан бригадаhаа гээгдэжэ, МТС соо хоёрдохи hуури эзэлжэ ябаба. Энэ хадаа нүхэр Михайловагай бригадын бүхы членүүдые hанаата болгоо hэн. Мүрысэhэн бригададаа илагдаабди гэжэ hанаха бүреэ нүхэр Михайловагай бригадынхид ажалаа улам шангадхажа, түрүү зэргэдэ гараха зорилго табиhан байна. Мүн энэ бригадын илахые hэдэhэн эршэ зоригые МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Соболев вилээдгүй дээшэлүүлдэг hэн.

Бригадын түрүү трактористканууд Михалева, Семенова, Калашникова, Дубинина гэгшэд үлэрэйнгөө нормонуудые саг үргэлжэ 200-hаа 250 процент хүртэр дүүргэдэг болоhон байна. Бригадын бүхы трактористнуудай үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйладаг болоhоной ашаар, „Красный пахарь" колхозойхид тарилгын темпые яhала шангадхаа.

Түрүү зэргын түлөө унтаха үргэhэгүйгөөр тэмсэhэн нүхэр Михайловагай бригадынхид МТС соо эрхимлэжэ, хэлэhэн үгэдөө хүсэд хүрэбэ. Тиин, энэ бригадада МТС-эй дирекци ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаhан байна.

Х. МИХАЙЛОВ.

Саянтын МТС түрүүлhээр

Саянтын машинно-тракторна станци Иволгын МТС-тэй мүрысэнхэй юм. Тиин, энэ МТС ганса мүрысэhэн машинно-тракторна станцияа илажа ябана бэшэ, харин бүхы республика соо түрүү зэргэдэ гаранхай.

Илажа ябаhан энэ МТС-эй тракторна бригаданууд хабарай тарилгын үедэ нилээдгүй ехэ амжалтанuудые туйлаба. Нүхэр Дымбрыловэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригада условно трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулан 359 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 141,7 процент дүүргээ. Мүн нүхэр Анжуевай хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын членүүд условно трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулан 211 гектар элдүүрилhэн байна. hаяар энэ бригадынхид тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые дүүргэхэнь.

Трактористнуудай дундахи социалистическэ мүрысөөн үлэмжэ эршэгэйгээр дэлгэрhэн байна. Тэрэнэй ашаар ажалай үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйладаг трактористнууд нилээдгүй олошороо. Жэшээлхэдэ, трактористка Нимаева, Суслов, Эрдыниева ба бусад энэ мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябанхай.

Тиигэбэшье, Саянтын МТС-эй зарим бригаданууд, илангаяа нүхэр Кокориной хүтэлбэрилдэг бригада бэшэ бригадануудтаа булигдажа ябаха юм. Энэнэй шалтаг хадаа тус бригадынхид ажалай жаяг заршамые хазагайруулдаг, бригадирай даалгабариие дүүргэдэггүй байха юм. Мүн тракторнуудай хойноhоо техническэ харууhа хэхэ гуримые хүсэд сахидаггүй байна. Бригадын членүүдэй дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай.

Саянтынхидтай мүрысэhэн Иволгын МТС тракторна хүдэлмэринүүдэй түсэбые дүүргэлтээр түрүү зэргэдэ гарахын түлөө бүхы хүсэеэ зангидажа байна. Энэ МТС-эй эрхим бригаданууд мүрысөөндэ оролсоhонhоо хойшо яhала hайн жэшээнүүдые харуулна. Нүхэд Дашинимаев, Аюров, Каленых гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд Саянтын түрүү бригадануудhаа бишиихашье гээгдэнэгүй.

Тиигэбэшье, Иволгын МТС-эй гээгдэнги бригаданууд түрүүшүүлээ гэдэргэнь татажа, МТС-эйнгээ мүрысөөндэ илаха ябадалдань hаад ушаруулна. Нүхэр Трофимов гэгшын хүтэлбэрилдэг бригада МТС соо эгээл гээгдэжэ ябана. Энэ бригадын членүүд условно трактор бүхэнөөр үсөөхэн гектар элдүүрилhэн байхаhаа гадна, аяар 200 гаран килограмм горючи гаргашалhан байха юм. Тэрэшэлэн нүхэр Михалев гэгшын бригада иимэрхүү байдалтай.

Иволгын аймагай эдэ хоёр МТС-үүд социалистическэ мүрысөөнэй ябасые улам шангадхажа, тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые саг соонь hайн шанартайгаар дүүргэхэ, горючи ба түрхихэ тоhо арбилха байhандань найдагдана. Эдэ хоёр МТС-үүдэй коллектив түрүүшүүлэй дуршалые бүгэдэндэ нэбтэрүүлэн, гээгдэнги бүхы бригадануудаа татажа абаха шухала хэмжээнүүдые хараалха уялгатай.

И.САВИН, ВКП(б)-гэй Обкомой хүдөө ажалай таhагай инструктор.

Тудуп Цырендоржиевай бригада жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэбэ

Курбын МТС-эй солото комбайнер Тудуп Цырендоржиев гэгшые республикын бүхы эрэгтэй эмэгтэй тракторист, комбайнернууд hайса мэдэхэ болонхой. Тэрэнэй хүдэлмэриин дуршэлые хэдэн олон комбайнернууд халан абаhан байна.

Мүнөө жэлэй хабарай тарилгын үедэ нүхэр Цырендоржиевай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада Асагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа. Заиграйн бүхы тракторна бригадануудые илаба. Нүхэр Цырендоржиевай бригадын членүүд байгша оной июниин 10-да тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 107 процент hайн шанартайгаар дүүргэхэ зуураа, 800 килограмм горючи арбилhан байна.

НАТИ тракторнуудые жолоододог трактористнууд нүхэд Дондуков, Ринчинов гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые 200 процент хүртэр дүүргэжэ, бригада соо түрүү зэргэдэ ябана.

Машинно-тракторна станци соохи мүрысөөндэ илаhан энэ бригадын ажалые МТС-эй дирекци хүндэтэйгөөр сэгнэжэ, дирекци ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулhан байна.

М. ХОНДОРОНОВ.

Үльгэр жэшээ харуулна

Михаил Архипович Белобородов гэгшэ Яруунын аймагай „Улаан-Яруна" колхозой тракторна бригадые хүтэлбэрилдэг юм. Тиин, энэ нүхэр трактористнуудаа эмхитэйгээр ажаллуулхаhаа гадна, өөрөө эрхим хүдэлмэриин үльгэр жэшээ харуулдаг байна. Нүхэр Белобородов СХТЗ трактораар халаан соогоо 3,6 гектарай орондо 9,6 га хүртэр hайн шанартайгаар элдүүрилдэг байха юм. Тарилгада орохонhоо хойшо нүхэр Белобородов 30 гаран килограмм горючи арбилаа.

Өөhэдынгөө хүтэлбэрилэгшэhөө үльгэр жэшээ абаhан энэ бригадын трактористнууд нүхэд Лошкарев, Будаев ба Цыбиков гэгшэд тракторна хүдэлмэринүүдэйнгээ хабарай түсэбые түрүүшын 7—8 хоногой турша соо 74 процент дүүргэжэ, 2 центнер шахуу горючи арбилhан байна.

Нүхэр Белобородов өөрөө агитатор юм. Тиимэ хадаа бүхы трактористнуудаа сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэб тухай хуулитай hайса танилсуулан, социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилдэг, тэдэнэрые жэлэйнгээ түсэбые болзорhоо урид дүүргэхэ хэрэгтэ зоригжуулдаг байна.

Полевой хүдэлмэриие түргэн ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ угаа ехэ туhа хүргэжэ байhан дээрэхи тракторна бригада „Улаан Яруна" колхозой правлени болон партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулhан байха юм.

Д. ЦЫДЕНОВ.

1941 онhоо хойшо Бактагуль Андабекова Киргизскэ ССР-эй Буденновско районой «Узгуру» колхозной хонинной фермые дааhа. Энэ үе соо тус фермын малай тоо толгой хоёр хахад дахин олон болсо. Мүнөө хабар 950 хурьгад абгажа тэнжээгээ. Нүхэр Б. Андабекова—СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Ленинэй орденоор шагнагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр Андабекова хонидоо бэлшээжэ байна.

Л. Вильчинскиин фото (ТАСС-эй Фотохронико).

...ьхэлшод Хоца Намсараев ба Цэдэн Галсанов колхозуудаар ябажа ерэбэ

...ин 3-наа 11 болтор манай ...жкын хуушанай алдарта ...эолшо, СССР-эй Верховно ...й депутат Хоца Намсараев ...Цэдэн Галсанов Кяхтын ...арын аймагуудай колхозуу...эбэ.

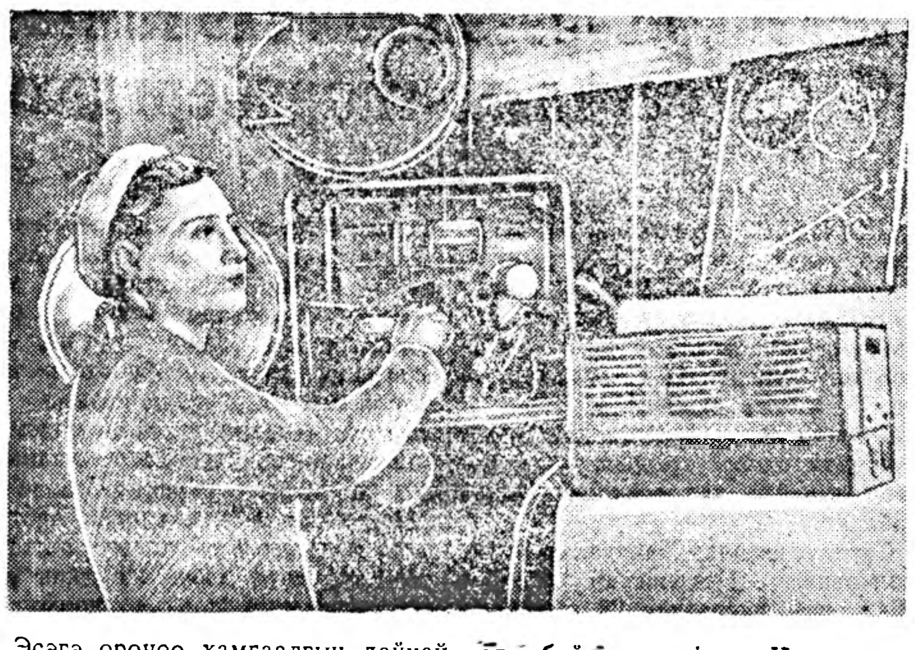
...Р-эй Верховно Советэй де... Х. Н. Намсараев Верховно ...й сесси тухай ба шэнэ Ста...табанжэлэй түсэбэй гол зо...д тухай өөрынгөө һунгаг... тон тодорхой уранаар хөө...рэһэн байна.

...нь шүлэгүүдээ уншажа, суг...лдые ехээр һонирхуулаа. Ай... центр дээрэхи багшанар, ...д, албахаагшад ба һургуу...һурагшадта зорюулагдаһан ...хёолой уншалга Кудара... дээрэ болобо. Тэндэ ...СР-эй уранзохёолшодой Союу...ргэлгэш нүхэр Ц. Г. Галса...ай Бурят-Монголой уран ...ай хүгжэлтэ тухай тобшо үгэ хэлэһэн байха юм.

Мүн иимэнүүд вечернүүд Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз дээрэ, Кяхтын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз дээрэ болоһон байгаа.

Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой клуб дотор 200 үлүүтэй колхозникууд сугларжа, уранзохёолшодой уншаһан шүлэгүүдые тон ехэ һонирхолтойгоор сонособо. Хоца Намсараевай «Эхын юрөөл» ба Цэдэн Галсановай түрүүшын бурят революционер Цыремпил Ранжуров тухай шүлэгүүдые дахин дахин соносохые колхозникууд ба илангаяа залуушуул халуунаар хүсэбэ.

Үүр сайтар болоһон энэ һонирхолтой уранзохёолой вечерэй дүрэһэнэй һүүлээр эндэхи зон уранзохёолшодто гүнзэгы баясхалан хүргэжэ, саашадаа бүри һайхан зохёолнуудые бэшэхые захин хүндэл...

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ байгүүлагдаһан «Кинап» гэжэ Самаркандска завод болбол Дунда Азиин республиканудай колхозуудай, районуудай городуудай дугаргаг кинотеатрнуудта хэрэгтэй нүүдэл ба байрын аппаратура гаргажа эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лаборантка Е. Г. Лебедева гэгшэ шэнэ гараһан аппаратурын ямараар дуугаргалые шалгажа байна.

А. Кузьмейкин фото (ТАСС-эй фотохронико).

Лагерьна байдалые эмхитэйгээр үнгэргэхэ

1945—1946 оной һуралсалай жэл дүүрэбэ. Дунда һургуулинуудай 8—9 классай ба техникум болон училищинуудай 1—2 курсын студентнүүд экзаменуудай ба шалгалтануудай дүүрэһэн хойно республиканска ба кустовой сэргэй хүдэлмэри ябуулха лагерьнуудта саг зуурын сугларалгануудта байжа гараха юм. Эдэ лагерьнууд июнин 16-наа эхилхэнь гээшэ.

Тэдэ эхилхэ үдэрэй ойртоод байгаашье һаа, лагерьнуудай байха газарнуудта бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон һулаар ябана. Июнин 10-да республиканска комисси болгон дээдэ Березовско тогтоогдоһон республиканска лагерине шалган абаба. Мүн бусад комиссинууд кустовой лагерьнуудые шалгаха ём. Тиимэһээ эдэ үлэһэн үсөөхэн үдэрнүүдтэ бүхы бэлэдхэлэй хүдэлмэри, эрид шамдуулан ябуулагдаха ёһотой.

Эдэ лагерьнуудай гол зорилго халаа һуралсалай жэл соо олоһо абаһан сэргэй-физическэ бэлэдхэлэй теоретическэ знание практика дээрэ дабтан гараха гэһэн удхатай. Энээн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, лагерьна сугларалгын зорилго тон ехэ удхашанартай хэрэг болоно гээшэ. Юуб гэхэдэ бүхэли жэл соогоо олоһон теоретическэ знаниа богонихон болзор соо практика дээрэ гэжэ гараха болонобошуу. Гэбэшье тус лагерьнуудай һайнаар хүдэлмэрилхэ ябадал, тэрэнние эмхидхэхэ ёһотой аймагай эмхизургаануудһаа ехэхэнээр дулдыдаха байна.

Республиканска центральна лагерь бүхы сезон соогоо дунда һургуулиин һурагшадые ба техникумуудай болон училищинуудай студентнэрые—хамтадаа 640 хүниие иимэ зэлжээгээр һурган гараха юм. Гэбэл нэгэдэхи сезондо июнин 16-наа июлиин нэгэ хүртэр—361 хүниие, хоёрдохи сезондо июлиин 2-ноо 16 хүртэр—170 хүниие, гурбадахи сезондо августын 1-һээ 15 хүртэр 109 хүниие һургажа гаргаха болоно. Тэрээнһээ гадна республиканска лагерини дэргэдэ эхин һургуулинуудай 200 һурагшад физическэ культурые хүтэлбэрилэгшэдэй бэлэдхэлые гараха байна. Хэнэйшье мэдэхээр эдэ һурагшад өөһэдынгөө эхин һургуулинуудта һурагшадайнгаа физическэ бэлэдхэлые эрхилхэ гээшэ.

Кустовой лагерьна сугларалганууд Закаменай аймаг ба Городок городуудаа бэшэндэ гол тулабтөө июнин 16-да эхилхэ юм. Закаменай аймагта ба Городок городто июлиин 1-һээ эхилхэ байна.

Кустовой лагерьна сугларалганууд доорo дүрсэгдэһэн түсэбэй ёһоор үнгэргэгдэхэ гэбэл: Баргажанай ба Курумканай аймагуудта 46 хүн, Яруунын ба Баунтын аймагта 74 хүн июнин 16-һаа 30 хүртэр, Закаменай аймагта ба Городок городто 32 хүн июлиин 1-һээ байжа гараха болоно.

Бэшэ районуудай ба аймагуудай һурагшад харaалан үгтэһэн тоогой ёһоор республиканска центральна лагерьта байжа гараха юм.

Мүнөө жэлэй гол зорилго халаа үнгэргэшэ жэлдэ зарим аймагуудай зүгһөө энэ ябуулгада хайша хэрэг хандаһан алдуугаа эрид усадхаха ёһотой болоно. Тиин үнгэргэшэ жэлдэ хэдэн районууд ба аймагууд сугларха ёһотой һурагшадые хүсэд эльгээгээгүй байгаа. Жэшээлхэдэ, Железнодорожно район 22, Городкой район 39 һурагшадые эльгээгээгүй байһан юм.

Тиихэдэ зарим аймагуудта (Кабанскын, Байкало-Кударын, Кударын, Прибайкальска гэхэ мэтэ) мүн тон муугаар үнгэргэгдэһэн байгаа. Лагерьнууд бүхы хэрэгсэлнүүдээр ба эдээ хоолоор хангагдажа шадагдаагүй һэн. Тиихэдэ республикын худалдаа-наймаанай Министерство энэ хэмжээ ябуулгада хайша хэрэг хандаһан, лагерьнуудай хэрэгсэлнүүдые, столовойнуудыень элдэб амһартануудаар хангажа шадаагүй, һурагшадай эдээ хоолые хангалтагүйгөөр эмхидхэһэн юм.

Эдэ ушарнууд мүнөө жэлдэ дахин тохёолдохо ёһогүй. Һурагшадай бүгэдөөрөө сугларха хэрэгтэ аймаг, районуудай гэгээрэлэй таһагуудые даагшад харюусалгатай байһанаа мэдэрхэ уялгатай. Мүн худалдаа-наймаанай Министерство үнгэргэшэ жэлэйнгээ дутуу дундануудые хаража үзөөд, энэ хэрэгтэ халуун анхаралаа табижа, лагерьнуудые бүхы хэрэгсэлээрэнь саг болзор соонь хангаха ёһотой.

Энэ жэлдэ сэргэй хүдэлмэри ябуулха лагерьнуудта һургуулиин һурагшад ба техникум болон училищинуудай студентнүүдэй сугларалгые үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ бүхы услови манда бүрин бии. Энэ хадаа лагерьнуудые эмхидхэхэ ба үнгэргэхэ харюусалгата ноюрнуудай шадабари ба хүдэлмэриин дүршэлһөө нилээд дулдыдаха болоно.

ВКП(б)-гэй горкомууд, райкомууд ба айкомуудай сэргэй таһагые даагшад «1946 ондо һурагшадай лагерьна сугларалгануудые эмхидхэхэ тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой бэелүүлгые хаа-хаанагүй эрид шалгаар хинажа байха уялгатай.

Г. ПАВЛОВ,
ВКП(б)-гэй Обкомой сэргэй таһагай инструктор.
К. МАЛАНОВ, ВКП(б)-гэй Обкомой һургуулинуудай таһагай инструктор.

А. М. Горькиин ойдо юу болохоб

...й агуу ехэ уранзохёолшо Горькиин нүгшэһэнһөө хойшо ...жэл гүйсэһэн ойн үдэрые Бурят-Монголой олониита...р тэмдэглэхэ гэжэ байна. ...республикын уранзохёол...научна хүдэлмэрилэгшэд Горькиин тухай статьянууд...ежэ, «Б.-М. Үнэн» ба «Б.-М. ...» газетэнүүдтэ тунхаглаха ...Мүн Горькиин тухай ста...д ба тэрэнэй уранзохёол... ...адиогоор уншагдана. ...бликын газетэнүүд июн... ...агуу ехэ уранзохёол...расхаалда зорюулһан тус...дһануудые гаргахань.

***

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ уранзохёолшо А. М. Горькиин нүгшэһэнһөө хойшо 10 жэл гүйсэһэн үдэртэ зорюулжа тэрэнэй ажал-ябуулга тухай выставкэ эмхидхэнэ.

Мүн энэ библиотекэ июнин 20-ой үдэр олон уншагшадые уряалан ерүүлжэ, уншагшадай конференци үнгэргэхэ байна. Энэ конференцидэ Бурят - Монголой пединститудай литературын кафедрые даагша нүхэр Абрамов А. М. Горькиин ажабайдал болон зохёолнуудай тухайдань дэлгэрэнгы элидхэл хэхэ юм.

...агай культурын паркые һэргээжэ байна

...ын аймагай центр Сосно...ск тосхондо байһан культурын паркые һэргээжэ тушаа ...эй айком үүсхэл гаргажа, ...наа июнин 7 болтор ...льско—залуушуулай де... ...эмхидхэгдэ юм. Энэ үүсхэ...ймагай гүйсэдхэхэ коми...аралдаа абажа, аймагай ...рганууудай хүтэлбэрилэг...декадниктa хабаадалсахые ...ин тогтоол гаргаба. Тэрэ...лхаһаа хойшо сад соо ...6 тасhaa 10 час болтор залуушуул сугларжа элдэб янзын модо тариха, шорой шохойгоорнь сэбэрлэхэ ба садай хашаае заһабарилха хүдэлмэринүүдые хэнэ. Хүүшан таримал модонуудһаа гадна 450 хуһа, шэнэһэ липэ ба бэшэ модоные шэнээр һуулгаба.

Танцовальна зал, сай ууха буфет баригдажа байна.

Эндэ залуушуул сүлөө сагаа сэнгүү ба культурнаар үнгэргэдэг болохо юм.

Д. Цыденов.

Кружок эмхидхэбэ

...дын Горькиин нэрэмжэтэ ...на библиотекэдэ СССР эй ...лажые һэргээн бодхооһо ...өэхэ табанжэлэй түсэб тухайе шудалха түсэгар кружок эмхидхэгдэбэ. ...ружогые зооветинститудай ...а ленинизмын кафедрые...ша нүхэр Шатилов хүтэл... ...ружогой түрүүшын заняти июнин 10-да болоожо, тэрээндэ городой библиотекэнүүдэй 17 хүдэлмэришэд хабаадалсаба.

Мүн энэ үдэр тэндэ ородой уранзохёолшо Владимир Маяковскийдо зорюулагдаһан уранһайхан вечер үнгэргэгдэбэ.

Энэ вечертэ эдир харагшадай театрын уран һайхана хүтэлэгшэ Бурят-Монгол АССР-эй габьята артист Розанов хабаадаһан байна.

Культурна хүдэлмэри хэр бэ?

Кяхтын аймагай «Пограничник» колхозой партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Замбалаев) тарилгада орохынгоо урда тээ партийна суглаа татажа, тэрээн дээрэ тарилгын үедэ ябуулагдаха культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин түсэб батлаһан байгаа.

Культурно-гэгээрэлэй түсэб тухай хараалхадаа түбхын түрүүн тарилгада ябагшадта СССР-эй Верховно Советэй нэгэдэхи сессээр баталагдаһан 1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхооһо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуулине гүнзэгыгөөр ба саг үргэлжэ ойлгуулха тушаа зорилго табиһан байха юм.

Мүнөө тус партийна эхин организаци агитколлективэй бүхы агитаторнууд тарилгада ябаһан колхознигуудай дунда хүдэлмэриин һүүлдэ табанжэлэй түсэб тухай хуулияар хөөрэлдөөнүүдые ба элидхэлнүүдые үдэр бүри үнгэргэдэг байна. Мүн эдэнэр хабарай тарилгые эрхим шанартайгаар, агротехническэ богонихон болзор соо үнгэргэхэ тухай асуудалаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг ба полевой хүдэлмэрине бүридхэлсэдэг, социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргалсадаг байна.

Дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр баян ургаса абахын түлөө тарланажалай бригаданууд, звено болон колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө эрхимээр эмхидхэгдэсэ хамта, тэдэнэр тарилгын түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсаха тушаа хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулжа, ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлжэ шадаа.

Мүн хабарай тарилгада хүдэлмэрилжэ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлаһан түрүү колхознигуудые үдэр бүри мүрысөөнэй самбарта бэшэдэг ба эдэнэрэй дүй дүршэлые эли тодоор харуулһан, мүн гээгдэжэ ябаһан хүдэлмэришэдые эрид шүүмжэлһэн дайшалха хуудаһануудые саг үргэлжэ гаргадаг байна.

Һүүлшын хоёр һара соо уранһайханай самодеятельностиин кружогой членүүд полевой стануудаар дээгүүр хэдэн пахин зүжэг наада ба концерт харуулаа.

Мүн полевой хүдэлмэришэдэй байдаг гэр байра гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн байха юм. Колхозой правлени ба партийна организаци 200 түхэриг мүнгэнэй уранһайханай ном дэбтэр абажа, полевой стануудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн библиотекэнүүдтэ үгэһэн байна. Тэндэ шэнэ газета ба журналнууд элбэгээр табигданхай.

Мүн тэрэшэлэн 3 гармошко, 3 балалайка, патефон, домино, шатар ба даама гэхэ мэтын хүгжэмэй инструментнүүд болон бусад хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан байна.

Заримдаа хүдэлмэриһөө сүлөө үедэ кино харалга, хамтадаа радио шагналга эмхидхэгдэдэг байна.

Тус аймагай культурно-гэгээрэлэй таһаг болбол хабарай тарилгада хабадажа байһан колхознигуудые культурна талаар хангаха тушаа ехэхэн анхаралаа табина.

Б. ДАНСОРУНОВ.

Колхозно шэнэ клуб

Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гомбоев, парторгынь нүхэр Цыденов) һаяхан шэнэ клуб барижа дүүргэбэ. Энэ клуб ... залтай ба хажуу тала аараа 4 таһагтай юм. Эдэ таһагууд соонь колхозно ...лиотека, уншалгын таһаг гэхэ мэтэ байха юм.

Мүнөө клубые даагша томилогдоод, эдэ уранһайханай кружогуудые эмхидхэжэ эхилээ. Мүн клубэй гоё һайханаар шэмэглэжэ ... хэн.

...най аймагай зарим тэды амжалтанууд

И. БОРСОЕВ,
ВКП(б)-гэй Хоринэй айкомой секретарь

...ба правительство болбол ...алай хүдэлмэрилэгшэдэй ...а ехэ, харюусалгатай зо...удые табиба. Тэрээнтэй ...ТС-үүд машинно-тракторна ...эргэлхэ ябадалаа эрид ...ужа, колхозтой хэһэн ...оо саг соонь дүүргэжэ, эл...н поли дээрэһээ үндэр ...урвалгые хангаха байна. ...нь эрэгтэй эмэгтэй колхоз...гсадые дээшэлүүлхэ ...та, адуу малаа бүри оло...тэдэнэй ашаг шэмые ...оор дээшэлүүлхэ болоно. ...зорилгонуудые бэелүүлжэ ...да түбхын түрүүндэ эр...ахые бэхижүүлхэ, кол...ба МТС-үүдэй хүдэлмэ...эй ажалые зүбөөр эмхид...

...ёной урда табигдаһан ...иуудые амжалтатайгаар ...ябадалда социалистиче... ...ээн тон ехэ удхашанар... колхознигууд ба МТС-...мэрилэгшэдэй ажалые ...шанга долгин дор... ...тэй. Манай аймагай ...ба МТС-үүдэй хү... ...байгша оной ... Хэжэнгын, Яруунын ай... ...оговор батаалжа гарза... ...айгаа. Тэрэ договорые ...хоз, МТС-үүд зүбшэн ... Удаань, колхоз, МТС, ...ай бригада, малажалай ...ан энэ договорой үнтэ... ...тухай уялгануудые абажа ...аһан олон колхознигууд ...но-тракторна станцинуу...мэрилэгшэд социалисти...рысөө ябуулхаар бии... ...лгануудые тус тустаа ...а юм. ...лгануудые абажа өөһэд... ...мүрысөөнэй дары айма...гай колхознигууд, тракторист, комбайнернууд тэрэнээ дүүргэжэ эхилээ һэн. Мүрысөөнэй түрүүшын дүн дээрэһээ харахада, олонхи колхозууд өөһэдынгөө уялгануудые үнэн хэрэгээр дүүргэжэ байна. Манай аймаг ороохото-бобово культуранууды тарилгые нёдондонойхиһоо түргэн ба һайн шанартайгаар үнгэргэһэн байна. Июнин 1-эй мэдээгээр ороохото-бобово культуранууды тариха түсэб 100,4 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Мүн пар хахалха графигые дүүргэжэ шадаабди.

Малажалай дээрэ абаад үзэхэдэ, энэ жэлэй январиин 1-һээ июнин 1 хүртэр яһала урагшатай болоһон байна. Колхозуудые культурно-болбосон байдалтай болгохо талаар хэдэн уялгануудые абажа, тэдэнэй зарим пунктнуудые дүүргэбэди. Карл Марксын, Кировэй, Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд электрическэ... болоһон байха юм. Аймагай центрэ сад түхээргэдэбэ. Мүн колхозуудай гэр байрануудые шэнээр бариха, заһабарилха мэтын хүдэлмэринүүд яһала ябуулагдаа. Ограда заһабарилха, хүлэг малтаха гэхэ мэтын хэмжээ-ябуулганууд колхоз бүхэнөөр шахуу үнгэргэгдэжэ байха юм. Ашангын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (правленинь түрүүлэгшэ нүхэр Базаржапов, партийна организацинь секретарь нүхэр Цыбикова) культурна болбосон барилгануудые түхеэрэхэ талаар илангаяа һайн жэшээ харуулна.

Гэбэшье, манайда дутуунууд олон. Тиимэдэ түйлаһан зарим тэды амжалтануудаараа һанаагаа амаржангүй, саашадаа улам шангаар хүдэлмэрилхэ ябадал аймагай бүхы колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго болоно. Бидэнэр техническэ, овощной культурануудые ба хартаабха тариха түсэбүүдые үшөө дүүргээгүй байнабди. Мүн зарим колхозууд аяар мүнөө хүртэр ороохото-бобово культурануудай тарилгые унжагайруулба. Аймагай МТС-үүд тракторнуудые хоёр халаан соо хүдэлмэрилүүлхэ тухай партиин обкомой тогтоолые мүнөө хүртэр дүүргэдэгүй байһаар. Зарим бригаданууд тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһа хэхэ түрүүлэгшэ хүсэд сахинагүй. Тарзанажалай олонхи бригаданууд тракторна бригадануудһаа муушаагаар хүдэлмэрилжэ байна.

Адуу малай тоо толгойн хорол ороохо ябадал эндэ тэндэ үшөө үзэгдэһээр.

Хэжэнгын, Яруунын аймагуудтай мүрысөөн, хабарай тарилгые нёдондонойхиһоо үлэмжэ һайнаар үнгэргэжэ байхадаа, колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд улам урмашан саашадаа үшөө эршэтэйгээр мүрысэжэ байна. Аймагай хоёр МТС-үүд тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые амжалтатайгаар шиидхэхэн, горючи, түрхихэ тоһо арбилхын, комбайнуудые түргэн заһабарилхын түлөө эрид хоорондоо мүрысэнхэй юм. Мүн тэдэ МТС-үүдэй тракторна бригада ба тракторишнууд булта мүрысэнхэй. МТС-үүдэй дирекци ба партийна организаци болбол мүрысөөнэй дүнгые саг соонь гаргаха ябадалда шухала анхаралаа табидаг юм. Тиигээдэ хүн бүхэн ямараар хүдэлмэрилжэ, хэнинь түрүүлжэ, хэнэй хойно орожо ябаһанаа найса мэдэдэг байна. Бригада хоорондын мүрысөөнэй дүн үдэр бүри гаргагдадаг юм. Энэ дүнгүүдые гарган дары МТС-эй дирекци болбол бригада бүхэндэ информационно хуудаһануудые эльгээдэг заншалтай. Энэ хуудаһан дээрэ бригада бүхэнэй түсэб, мүн хэнэн хүдэлмэри, горючи арбилһан гү, али үлүүсэ гаргашалһан мэтын баримтанууд бүгэдэ бэшэгдэнхэй байдаг.

Колхозуудай дунда малажалаар дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн һарадаа нэгэ удаа гаргагдадаг юм. Фермэ, түүртэ, малшадай дундахи мүрысөөнэй дүнгүүдые колхозууд үни удаан болгонгүй гаргадаг байна. Малшадай бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ илажа ябаһан аймагай 40 гаран малшад «Республикын эрхим малшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ кандидадууд болгогдобо.

Мүрысөөнэй дүнгые һаадгүйгөөр гаргаха ябадал колхознигууд ба тракторишнуудай ажалай элибхиие улам дээшэлүүлдэг, гээгдэжэ ябагшадые урагшань татадаг тон шухала хэмжээ-ябуулга мүн. Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз малажалаар аймаг соо түрүүлжэ ябаһан юм. Тиин, байгша оной февралиин һүүл багаар тус колхозойхид үхэр малаа хангалтагүйгөөр харуулжа муудхааһан байгаа. Тиихэдэнь бидэнэр тус колхозоо аймагай гүйсэдхэхэ комитет ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан тугые абажа ондоо колхоздо барюулаа һэмди. Энэ хадаа Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин бүхы колхознигуудые мэгдээжэ, малажалаа дабы һайжаруулхань баадхаба. Мүнөө тус колхозойхид һөөргөө түрүү зэргэдэ эзэлэнхэй. Тэрэшэлэн «Шэнэ ажал» колхозтой мүрысэһэн Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиинхид хабарай тарилгаар мүрысөөнэй колхозноо гээгдэжэ ябаһанаа мэдэхэлээрээ, хамтын суглаа хэжэ, хамаг хүсөө 100-идо гаргаха хэмжээнүүдые хараалаа һэн. Тиин, Калининай нэрэмжэтэ артелиин членүүд хүгшэн залуугүй хүдэлмэридэ гаража, үдэрһөө нормонуудые һайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэдэг болобо. Июнин 1-эй мэдээгээр Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид ороохото-бобово культурануудай тарилгые үлүүлэн дүүргэжэ, аймаг соо түрүү һууринуудай нэгые эзэлэһэн байна.

Ждановай нэрэмжэтэ артель ороохото-бобово культурануудые тариха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиигэжэ энэ артелиинхид тарилгые нёдондонойхиһоо үлэмжэ һайнаар үнгэргэбэ. Тэрэшэлэн Хоринын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, «III Интернационал» колхозууд ороохото культурануудай тарилгые агротехническэ эрхим болзорнуудта дүүргэжэ шадаба.

Гурбан аймагуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөнэй дэлгэрһэнһээ хойшо колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай бүтээсэ һэргэгүй дээшэлһэн байна. Хоринын МТС-эй нүхэр Аюшиевай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ эрхим жэшээ харуулжа ябана. Энэ бригадын тракторнууд ахадуу Жаповууд халаанайнгаа нормонуудые саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг байна. Мүн тарзанажалай бригада ба малшадай дундаһаа иимэ жэшээнүүдые харуулбал баргадашагүй олон.

Коммунистнууд ба комсомолецууд колхозно үйлэдбэри дээрэ түрүү үүргэ эзэлдэг байна. Аймагай эрхим тракторна бригадые коммунист нүхэр Аюшиев хүтэлбэрилнэ. Энээнэй ажалай амжалтануудые хүлүүлэн ... хайн дээрэ хэлэгдэһэн байна. Тус бригадын членүүд булта коммунистнууд ба комсомолецуудһаа бүридэһэн тулада ажалай онсо һайн жаяг заршам ба эмхидхэл хүрэнэ. Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон коммунистка Д. Цыренова гэгшэ «Республикын эрхим малшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ кандидат болонхой. Энэ нүхэр 130 хонинһоо 140 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр ондо оруулаа.

Социалистическэ мүрысөөнэй үндэһэ һуури дээрэ ажал хүдэлмэрые эмхидхэжэ байһан манай аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд саашадаа улам һайнаар хүдэлмэрилжэ, тогтууритай һайн ургаса хурааха, адуу малаа олошоруулан, тэдэнэй ашаг шэмыень арбидхажа, гүрэндөө малажалай продукцинуудые элбэг дэлбэгээр үгэхэ байнабди. Тиигээд байхадаа, манай аймагай колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэб соо хараалагдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха байна.

Аймагай колхозууд шэнэ табанжэлэй түсэб зохёолгые гол тулэб дүүргэжэ байха юм. Тэрээн соо харахада колхоз бүхэн ургасые нилээдгүй дээшэлүүлхэ, адуу малаа олошоруулха, ашаг шэмыень ехэ болгохо байна. Мүнөө үедэ бүхы колхоз ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд шэнэ табанжэлэй эхин—1946 оной ажахын жэлые амжалтатайгаар шиидхэхэ ябадалда бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байха юм.

Колхоз, МТС-үүдэй партийна организацинууд хүн бүхэниие Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбтэй танилсуулжа, тэдэнэрые амжалтатайгаар хүдэлмэрилүүлхэ ябадалда зоригжуулна.

Александр Николаевич Островский

(Наһа бараһанһаань хойшо 60 жэлэй ойдо)

Ород ороной суута драматург Александр Николаевич Островский 1823 оной апрелиин 12-ой үдэр Москвада түрэһэн байгаа. Арбан хоёр наһатайдаа гимназида орожо, дүүргэтэрээ һуража гараба. Гимназиингаа һүүлдэ залуу Островский Москвагай университедтэ һураад, дүүргэжэ шадаагүй болёо һэн.

Александр Островский болбол 1843 онһоо эхилжэ түрэлхид үхибүүд хоёрой хоорондоһоо гараһан арсалдаае шүүдэг һэшхэлэй сүүд гээшэдэ хүдэлмэрилбэ. Тиин, хоёр жэл тухай болоод тэндэһээ болижо, коммерческэ сүүдтэ хүдэлдэг болобо.

Энэ коммерческэ сүүдтэ хүдэлмэрилжэ байһан үеһөө эхилээд, Александр Николаевич уранзохёолнуудые найруулдаг болоһон юм.

Хожомоо Александр Николаевич албан ажалда ябахаяа болижо, гансал уранзохёолнуудаа бэшээд байдаг болоо. Ород литературын саашаа хүгжэхэ хэрэгтэ Островскиин дүүргэһэн үүргэ айхабтар ехэ байна.

Хэды тиигэбэшье Островскиин уран творчестводо элдэб һаад ушардаг байгаа. Уранһайханай зохёолые «наймааша купецэй арһан дэгэлээр үнэр гутуулба» гэжэ тэрэ сагай мохоо молхи ноёд Островскийдо дураа гутадаг, али болохоор түбэг татадаг байһан юм. Энэнь Александр Николаевичын нэгэ һайн нүхэртөө бэшэһэн бэшэг дээрэһээ эли харагдана.

1886 ондо өөрынгөө нүхэр Ф. Бурдин гэжэ актерто Островский иигэжэ бэшэһэн байгаа: «Би театрын харгы замаар хүдэлхөө огто болихом ха. Энэ һаналаа шамда нюусаар хэлэнэб... Театрын ноёд һайд намда нааша харадаггүй. Зүгөөр намда миил нааша харахаһаа байтагай, намайе нэгэ хэды хүндэлхөөршье сагтай болоо бэшэ юм гү? Өөрымни оролдолго гаргажа ябаагүйдэ минии туһада юумэ бүтэдэггүй. Теэд доро дохижо шададаггүй зантай байһаниием өөрөө мэдэнэ ха юм ши. Литературада тиимэ һуури эзэлһэн аад, хүндэ ходо дохижо, юумэ гуйжа ябаха гээшэм бэрхэтэйшье, аягүйшье байна...»

Нэрэ түрөө алдаршаһан драматург байбашье һаа хаанта засагай ноёдой мууһаа боложо, Александр Николаевич болбол мүнгөөр дуталдахаһаа эхилээд, бэшэшье элдэб бэрхэшээлнүүдтэ дайрагдадаг һэн. Зүгөөр Островский зоригоо хухархагүй байба. Александр Николаевич эсэшэгүйгөөр ажаллажа, пьесүүдые зохёоһоор лэ зандаа байһан юм.

Ород национальна театр байгуулха шухала гэжэ 1881 ондо Островский тусгаар бэшэг бэшэһэн байна. Энээнһээ гадна үшөө үмсын театрнуудые бии болгохо хэрэгтэй гэдэг һэн. Тиин 1886 ондо Островскийе Москвагай театрнуудай репертуарна талые хүтэлбэрилэгшэ болгожо томилһон байгаа. Зүгөөр өөрынгөө бодомжолһон зорилгонуудые бүтээжэ үрдингүй, Александр Николаевич 1886 оной июниин 14-дэ наһа бараһан байна.

* * *

Александр Николаевич Островский хадаа Москвагай нэгэ район болохо өөрынгөө түрэһэн Замоскворечье гэжэ газарай купецүүдэй барга харанхы байдалые бэшэжэ эхилһэн байдаг.

Купецүүдэй худал хуурмаг ябуулгаар ба мэхэ гохын хүсөөр зөөри зөөшэ оложо баяжадаг заншалые хурса үгөөр харуулһан байна. «Өөһэдын уладууд ойлголсохобди» гэжэ Островскиин эгээл эхин зохёоһон комеди энээниие гэршэлжэ үгэнэ.

Һүүлээрынь нэгэ үедэ Островский болбол славянофильство гэжэ үзэлые дагадаг болобо. Энэ үе соогоо «Өөрынгөө шарга бэшэ һаань, бү һуу», «Үгытэй байдал—дутуу зүйл бэшэ» гэхэ мэтын пьесүүдые бэшээ һэн. Эдээн доторoo Баруун Европые һайшаадаг байһан ябадалые буруушаадаг, купецүүдэй хуушан байдалые һайшаадаг болоод бай ба. Теэд энэнь түр зуурын хэрэг байжа, уданшьегүй Александр Николаевич купецүүдэй байдалые хорон хурсаар шүүмжэлжэ бэшэдэг болоо һэн.

Нютаг зонойнь заншал заршамай ушар мэдээ суглуулха даалгабаритай болоод, Островский болбол 1856 ондо Волга мүрэн шадар ошожо, ехэ материал суглуулба. Энээнэй һүүлээр «Волга дээрэхи нойр», «Олоной хүлтэй газарта» гэхэ мэтын зохёолнууд бии болобо. Наукануудай Академиин дээдэ шанда хүртэһэн, Островскиин драматургическа зохёолнуудай эгээл эрхимынь болохо «Залинта аадар» гэдэгынь 1860 ондо гараһан байна. Энэ драма соогоо зөөриин хойноһоо хобдог хомхойгоор ябадаг, хүн зониие мэхэлхэ, мүлжэхэ аргаар баяжадаг арьяатан шэнги шунахай сэдьхэлтэниие гам хайрагүй, үнэн сэхэ уруунь харуулжа, Александр Николаевич болбол Кабанова, Дикой мэтын мэдүүһэтэ образуудые зохёон байгуулһан юм. Мүн тус драма дотороо амсаха эдихын хүсэлэнтэй баяшуудай дарлалта, доромжолгодо орожо зобоһон, тулиһан Катерина, Кулигин мэтын образуудые мэргэжэлтэй шадамараар харуулһан байна. Эдэ заахан хүнүүдэй наймааша купецүүдтэ, баяд ноёдто дурагүйе, шоо шобто харадагые элирүүлэн бэшэбэ.

Островский хадаа гансал купецүүдые болоод тэдэнэй зарсануудые харуулжа бэшэһэн бэшэ, гадна ород дворянствын ажахын талаар һандаржа ба үмхиржэ байһаниие элирхэйлһэн байха юм. Заха хизаарай городой артистнууд тухай баһа зохёол соогоо бэшэһэн байдаг.

Александр Николаевич бүхы зохёолнуудаа бэшэхэдээ, үдэр бүри боложо байгаа үйлэ хэрэгтэй холбожо, найруулан зохёодог һэн. Эртэ урда сагта болоһон түүхэ сооһоошье темэ абажа бэшэхэдээ, энээнээ өөрынгөө үеын байдалтай холбоотойгоор зохёон бэшэдэг заншалтай бэлэй.

Ород ороной театрта 47 гайхамшагта удхата пьесэнүүдые бэлэглэһэн агууехэ драматург Александр Николаевич Островский болбол ород критик Добролюбовай хэлэһэнэй ёһоор «Үнэнтэ байдалые байһан соонь хододоо сахидаг» реалист байһан юм. Островскиин зохёолнуудай удхашанарые гансахан Добролюбов гүнзэгыгөөр тайлбарилжа, өөрынгөө статьянууд соо бэшэһэн байгаа.

Островскиин урда тээ ород театр хадаа ехэнхи оршуулһан зохёолнуудые табидаг, үндэһэн хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн ёһото пьесэнүүдгүй шахуу байгаа юм. А. Н. Островский болбол олон аад, эрхим дээдэ шанартай драмануудые болон комединуудые зохёожо, үнэхөөр үндэһэн ород театр бии болгобо.

Островскиин пьесэнүүдые мүнөө хүртэр арад олоной һонирхожо харадаг баримта хадаа ородой эрхим зэргын драматург Александр Николаевичын ёһото арадай уранзохёолшо байһые тодоруулна.

Александр Николаевич Островскиин бэшэһэн юумэнүүд үнэхөөрөө уранһайханай зохёолнууд байжа үеһөө үедэ хүсөө буурахагүй, ходо һонирхолтой зандаал байдаг. Островскиин пьесэнүүдые манай советскэ театрнууд газар бүхэндэ үргэлжэ табиһаар байна. Манайшье Бурят-Монголой Ленинэй Орденто театрта тэрэнэй «Залинта аадар» гэжэ пьесэнь бурят-монгол хэлэн дээрэ харуулагдаба. Ородой үндэһэн театрын эсэгэ, үхэлгүй пьесэнүүдые зохёогшо А. Н. Островскиин баялиг творчествонь советскэ олон үндэһэтэдэй театральна искусствын дэбжэлтэдэ үрэжэлтэ нүлөө үгэһэн ба үгэхэшье байна.

Цыбикжап ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

Муу сэгнэлтэ абаба

Мүнөө хаа хаанагүй бүхы һургуулинуудта экзаменууд ба шалгалтанууд үнгэргэгдэжэ байна. Эдэ шалгалтанууд һурагшадай үнгэрэгшэ һуралсалай жэл соо хэды шэнээн һуража, үзэһэн предмедүүдээ ямараар ойлгоһые эли тодо харуулна. Мүн тэрэшэлэн һурагшадай хэр зэргэ заажа гараһые харуулна гээшэ.

Олонхи һургуулинуудта шалгалтанууд һайн сэгнэлтэнүүдтэйгээр үнгэргэгдэжэ байна, гэхэтэй хамта муу сэгнэлтэ абаһан ябадал мүн үсөөн бэшэ. Жэшээлхэдэ, Хориин дунда һургуулиин 7 «А» класста ород хэлээр (бэшэлгэ) шалгалта үгэһэн 17 һурагшадай 6-иинь «2» гэһэн сэгнэлтэ абаһан байна. (Ород хэлэнэй һургагша нүхэр Квашнина юм). Мүн тэрэ һургуулиин 1-дэхи «А» класста шалгалта бариһан 17 һурагшадһаа 8-иинь «2» ба нэгэниинь «1» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаба.

Энээн дээрэһээ хараад үзэхэдэ гол предмедүүдэй нэгэн болохо ород хэлээр зарим һурагшадай тон муу ойлгоһон байһые шалгалта элитэ харуулба. Тиимэһээ ерэхэ һуралсалай жэлдэ эдэ дутуунуудаа Хориин дунда һургуули эрид усадхаха ёһотой.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Июниин 7-ой үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, июниин 7. (ТАСС). Трибуналай июниин 7-ой үдэшын заседани дээрэ СССР-һээ главна гэмнэгшын орлогшо полковник Покровский сүүдлүүлэгшэ Иодльһоо асуулта абалгые үргэлжэлүүлбэ.

Плендэ абтаһан советскэ сэрэгэй хүнүүдэй олоор үхэһэнэй шалтагаан тухайда харуюсахаһаа Иодль зайлана.

Сүүдлүүлэгшэдэ һануулхын тула полковник Покровский болбол 1942 оной февралиин 28-да зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагшада Розенбергын эльгээһэн бэшэгые шагнахые Иодльдо дурадхана. Энэ бэшэг соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Олонхи ушарнуудта лагерьнуудай комендантнууд болбол плендэ абтаһан сэрэгэйхидтэ гражданска арад зоной эдеэ хоолой зүйлые үгэхые хориһон ба тэдэниие үлэсхэлэнгэй үхэлдэ хүргэһэн байна. Тэрээнһээ үлэмжэ, олонхи үедэ үлэсхэлэнһөө боложо ба шадалаа барагдаһан дээрэһээ походно ёһоор ябажа шадахагүй байһан хаагдагшадые гражданска арад зоной нюур дээрэ буудадаг ба тэдэнэй бэедэнь хаяган үлэдэг байгаа».

Гэмнэгшэ болбол энэнэй урда тээ Трибуналай засcданинууд дээрэ хэдэн удаа хэлсэгдэһэн Ленинградые һандаргаалга тухай асуудалда бусана. Ленинградые үгы хэхэ гэһэн заабари болбол хоёр шалтагаанһаа болобо: нэгэдэ, Ленинградай арад зон фронтын шугамые гаража, баруун тээшээ ба урагшаа ошоһон тухай немецкэ командалагша Фон Лееб мэдээсэһэн ба хоёрто, Киевтэ болоһон мэтэ тиимэ событинуудай дабтагдаха ябадалһаа айһанһаа болоһон юм гэжэ сүүд дээрэ Иодлиин үгэһэн мэдүүлгые Иодльдо полковник Покровский һануулна.

Гэмнэгшэ: Киевые хэдыдэ немецүүд эзэлһэн байгааб?

Сүүдлүүлэгшэ: Минии һанахада энэ хадаа августда болоһон байгаа.

Гэмнэгшэ: Сентябриин 21-дэ бэшэ һэн гү?

Сүүдлүүлэгшэ: Хүлисэгты, иигэжэ хэлэхэдээ би эндүүрээб. Бидэнэр үнэхөөрөө сентябриин эсэстэ Киевые эзэлһэн байгаабди.

Гэмнэгшэ: Ленинградые газарай дээрэһээ үгы хэхээр хараалнаб гэжэ Гитлерэй түрүүшынхеэ хэлэхэдэнь та байгаа гүт?

Сүүдлүүлэгшэ: Та далайн-сэрэгэй флодой документые баримтална гүт?

Гэмнэгшэ: 1941 оной июниин 6-да Гитлерэй хэһэн зүблөөн тухай тоосоото элидхэлдэ иигэжэ хэлэгдэнэ: «Ленинградска областьдо финнүүд һанаатай байна. Фюрер болбол Ленинградые газар дээрэһээ үгы хэхэ ба тиигээд финнүүдтэ үгэхые хүсэнэ». Энэ хадаа танай Ленинград шадарһаа мэдээ абаһанайтнай урда тээ болоһон хэрэг. Энэ болбол Киевтэ гал түймэр ба тэһэрэлгэ дэлбэрэлгэ болоһон үдэрһөө нилээд урда болоһон байгаа. Тиимэ бэшэ гү?

Ханада хашагдаһан сүүдлүүлэгшэ энээ лие зүбшөөрэхэ баатай болобо.

Иодльһоо Советскэ гэмнэгшын асуулта абажа дүүргэһэнэй һүүлээр, тэрэнэй үмөөрэгшэ адвокат Экснер, мүн тэрэшэлэн Холбоото Штадуудһаа трибуналай член судья Биддл гэгшэд хэдэн нэмэлтэ асуудалнуудые сүүдлүүлэгшэдэ табина. Энээнэй һүүлээр Иодль гэгшые харуулшанай хиналта доро сүүдлүүлэгшэдэй һандали дээрэ һууриданъ абаашана.

Немецкэ армиин генерал-маиор байһан фон Буттлер Браненфелье гэгшэ гэршын һууриие эзэлнэ. Тэрэ хадаа дайнай үе соо хуурай газар дээрэхи зэбсэгтэ хүсэнэй талаар генеральна штабай нэгэдэхи офицерэй албан тушаалда байһан юм.

Энэ гэршэһээ асуулта абалгаар Трибуналай үдэшын заседани дүүрэбэ.

Июниин 8-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, июниин 8. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөнэй заседаниин эхиндэ Трибунал болбол сүүдлүүлэгшэ Геринг, Кальтенбруннер, Ширах, Гесс, Франк, Шпеер, Кейтелиин хэрэг тушаа нэмэлтэ документнүүдые харуулха гэршэнэрые дуудаха гэһэн өөрынгөө тогтоол соносхобо. Гэршэ Гаусын бэшэһэн мэдүүлгые асаржа уншаха ба тэрээниие сүүдтэ дуудуулха гэһэн сүүдлүүлэгшэ Гессын гуйлтые Трибунал хангалтагүй орхиһон байна.

Энээнэй һүүлдэ Трибунал болбол немецкэ армиин генерал-майор ябаһан гэршэ фон Буттлер-Браненфельсын мэдүүлгэнүүдые шагнажа ороно. Сүүдлүүлэгшэ Кейтелиие үмөөрэгшэ адвокат Нельте болбол Браненфельсдэ миин нэгэ асуудал табиба. Гэмнэлгын түлөөлэгшэд тус гэршэдэ асуудалнуудые табибагүй, Буттлер—Браненфельсые харуул доро хүтэлэн сүүдэй залһаа гаргана.

Тэрээнэй һүүлээр гэршэ Герберг Бюкс гэгшэ асуултада ороно. Тэрэ болбол 1943 онһоо хойшо генеральна штабай дэргэдэ германска агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй штабтай холбоо байгуулдаг офицер ябаһан байна. Энэ гэршые адвокат Яррейс гэгшэ асуултада оруулна. Тус гэршэ болбол Иодлиие али болохоор аршална.

Һүүлээрынь адвокат Яррейс болбол гэршэ профессор Шрамм гэгшые асуултада оруулна, Шрамм болбол германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай дэргэдэ историографаар хүдэлмэрилжэ байна. Тус гэршэ болбол гуримаа дахажа Иодлиие политическэ асуудалнуудай шиидхэбэринүүдтэ ямаршье хабаадалгагүй байһан имагта сэрэгэй ажал-ябуулагша мүн байһан юм гэжэ худалаар мэдүүлнэ.

Гэмнэгшын зүгһөө хэдэн арсалта оруулһанай һүүлдэ ба гэршэ болбол бодото хэрэгтэ хамаадалгагүй дан олон үлүү үгэнүүдые хэлэнэ гэжэ Трибуналай түрүүлэгшын заан хэлэһэнэй һүүлдэ тэрээнэй асуулта дүүрэнэ.

Иодлиин хэрэг тушаа шэнэ гэршэ генерал Август Винтериие сүүдэй зал соо туужа оруулна. Советскэ Союзай газарта германска сэрэгүүдэй добтолон сүмэржэ орохо үедэ «Урда Зүг» гэжэ немецкэ армиин группын дэргэдэ ябалсаһан энэ «гэршэ» болбол өөрынгөө үгэһэн мэдүүлгэнүүд соо худал хуурмаг геббельсовскэ пропагандын юрын үгэнүүдые дабтан дабтан хэлэнэ.

Үглөөнэй заседаниин эсэстэ сүүдлүүлэгшэ Иодлиие үмөөрэгшэ болбол нэгэ хэдэн нэмэлтэ документнүүдые уншажа үгэнэ—энээгээр сүүдлүүлэгшэ Иодлиин хэрэг шагналга дүүрэбэ. Трибунал болбол өөрынгөө заседанинуудта июниин 10 хүртэр забһарлалга соносхобо.

Индонезидэ Республикын Оборонын Совет байгуулагдаба

НЬЮ-ЙОРК, июниин 10. (ТАСС) Ассошиэйтед прессэй корреспондентын Батавиһаа дамжуулһанай ёһоор, Индонезиин президент Сойкарно болбол Джфкьякартада радиогоор үгэ хэлэхэдээ, „Республикын Оборонын Совет" байгуулагдаһан тухай соносхобо. Тус совет дотор Индонезиин республиканска правительствын армиин ба политическэ партинуудай түлөөлэгшэнүүд оролсохо байна. Голландска правительствын зүгһөө Индонезиин суверенитет мэдэрэн зүбшөөхые арсажа, баалалтын хүсөөр өөрынгөө зориг хүсэлнүүдые индонезийцүүдтэ абхуулхые туршаа хаданъ индонезийцүүд болбол эсэргүүсэн тэмсэхэ баатай болохо байна гэжэ Сойкарно нэмэжэ хэлэбэ.

ЛОНДОН, июниин 10 (ТАСС) Рейтер агентствын батавска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ айхабтар шухала хэмжээ ябуулгануудые эрхилхэ даалгабаритай болоһон „Республикын Оборонын Соведэй" составта премьер-министр Сутан Шарир, Оборонын, дотоодын хэрэгүүдэй, финансын, энхэ амгалан байдалай ба коммуникациин министрнүүд, армиин командалагша ба арадай организацинуудай гурбан түлөөлэгшэд оролсоно.

Сиамын королиие алаба

НЬЮ-ЙОРК, июниин 9. (ТАСС). Мүнөөдэр Сиамын король Ананда Махидол гэгшын алуулһан бэень өөрынь ордон соо олдобо гэжэ Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондент Бангкокһоо дамжуулба. Король болбол буудуулжа алуулһан байба гэжэ королевскэ ордоной түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

„Нью-Йорк" Таймс Германиие автономно гүрэнүүд болгон хубааха проект тухай

НЬЮ ЙОРК, июниин 10. (ТАСС). Холбоото Штадууд ба Англи болбол Германиие 11 гү, али 12 автономно шахуу гүрэнүүд болгон хубааха тухайгаа гол түлэб үгэеэ абалсаһан ба энэ дурадхалые Париж дээрэ болохоёо байгаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй заседаниин үзэмжэ дээрэ табиха хүсэлтэй байна гэжэ „Нью-Йорк Таймсын" вашингтонско корреспондент мэдүүлнэ. Англо-американска энэ дурадхалай ёһоор, нютагай засагууд ехэхэн хүсэтэй болгогдохо ба тэдэндэ, доодо хэмжээгээр абабал тэдэнэй үмсын эзэмдэлгэдэ хүнгэн ажаүйлэдбэриин предприятинууд ба шахтанууд үгтэхэ байна, мүн Пруссиие хубааха, Рур ба Вестфалиие таһалха, Рур дээрэ саг үргэлжын союзна хиналта байгуулха гэһэн байна. Теоретическэ хүсэ ехэтэй нютагай правительствонууд болбол союзна контроль үгы болгогдоһоной һүүлдэ Германи дээрэ хүсэ ехэтэй центральна правительство тогтоохо гэһэн ябадалда эсэргүүсэжэ, өөрынгөө автономиие хамгаалан аршалха байна, мүн Рурые амяарлаһан ябадал болбол ямар нэгэн гүрэниинь үлүү ехэ хүсэтэй боложо, тэрээниие тойрон бусад гүрэнүүд нэгэдэжэ шадаха центрынь болохо ябадалые һаатуулха байна.

Индонезидэхи байдал

ГААГА, июниин 9. (ТАСС). Индонезийскэ АНТ агентствын мэдээсэлнүүдэй ёһоор, июниин 6-да Ябада ба Суматрада английско-голландска сэрэгүүд ба нютагай арад зон хоёрой хоорондо тулалдаанууд үргэлжэлһэн байна. Батавида ойро шадар голландска патруль индонезийцүүдтэй байлдаан хэбэ. Голландецууд болбол Байтезорг ба Сурабайин шадар тагнуулай операци ябуулба.

Мэдээсэлэй ёһоор хадаа голландска ба английска сэрэгүүд Педангын райондо индонезийцүүдэй территоридо нэбтэрэн ороһон ба рисовэ поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан нютагай таряашадые буудаһан байна. Тэндэхи арад зон тэдэнэй рисые абахые оролдоһон англо-голландска сэрэгүүдтэ эсэргүүсэл үзүүлһэн байна. Голландска сэрэгүүд болбол японско офицернүүдэй хүтэлбэри доро ябаба гэжэ агентствын мэдээсэлдэ заагдана.

Баруун Суматрын национальна комитет болбол өөрынгөө заседани дээрэ нэгэн дуугаар резолюци абаба. Тэрээн соогоо голландска дурадхалнуудые абахагүй гэһэн тухай Сойкарнын мэдүүлгые дүүрэн һайшааһан байна гэжэ АНТ агентство дамжуулба. Национальна комитет болбол индонезийскэ республикые дүүрэн тоохые эринэ.

США-гэй антрацитова шахтануудта забастовко дүүрэбэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 9. (ТАСС) Юнайтед пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор американска ажалай федерацида (АФТ) ороһон горнягуудай профсоюз болбол июниин 7-до антрацитова шахтануудта забастовкын дүүрэһэн тухай соносхобо.

Забастовко неделиин урда тээ эхилһэн ба 76 мянган горнягуудые хабаадуулһан байгаа.

Анатолийска агентствын афинск[...] корреспондентын мэдээсэл тушаа ТАСС-эй буруушаалга хэһэн тухай

АНКАРА, июниин 8. (ТАСС). Л[...] бано-греческэ хилэ дээрэ совет[...] сэрэгүүд суглуулагдаба гэһэн а[...] толийска агентствын афинска к[...] респондентын мэдээсэл ту[...] ТАСС-эй буруушаалгын гараһ[...] һаа хойшо хоёр үдэр үнгэрөөд [...] хада, анатолийска агентство[...] турецкэ газетэнүүдшье тэрэн[...] тунхаглаагүй байна.

Югославска телеграфна агентствын буруушаал

БЕЛГРАД, июниин 7. (ТАС[...] «Югославида бүгэдэниитын сэр[...] албанда таталга болобо» г[...] Франс пресс агентствын дамжу[...] һан ба зарим английска, амери[...] ска ба бүхы турецкэ хэблэлнүү[...] тунхаглагдаһан мэдээсэлнүү[...] дашарамдуулһан югославска Т[...] агентствын буруушаал мүн[...] тунхаглагдаба.

«Эдэ мэдээсэлнүүд эхи[...] абаад эсэс хүртэрөө һанаанһаа таһан худал хуурмаг зүйл бо[...] гэжэ буруушаахаар ТАНЮГ [...] лөөлэгдэһэн байна. Югосла[...] байгаа бүхы гадаадынхид эдэ [...] дээсэлнүүдэй дэмы байһаниие талжа шадаха. Аюулта байд[...] ба арсалдаануудые бии болгохо[...] рилгоор эдэ мэдээсэлнүүд дэл[...] олониитын дунда тараагдаһан[...] гаа ха. Энэ болбол һаяар бол[...] байгаа дүрбэн ехэ державану[...] гадаадын хэрэгүүдэй министрн[...] конференцитэй шууд холбоото хэлсээниие түйлаха ябадалда хэшээл гаргаха ба Югосла[...] эри тэ тушаа зүб зүйтэй шийд[...] ри абалгые һаатуулхаар шэглү[...] дэһэн байна» гэжэ буруушаал хэлэгдэнэ.

Дайнай үеын Англиин гээ[...] тухай английска „Сагаан [...] бэшэнэ

ЛОНДОН, июниин 9. (Т[...] Рейтер агентствын дамжуул[...] ёһоор, июниин 6-да правите[...] венна «Сагаан ном» тунхагла[...] Тэрээн соонь 1939 оной сентя[...] 3-һаа эхилээд 1945 оной авгу[...] 14 хүртэр дайнай үе соо англи[...] зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ба гражда[...] арад зоной гээгдэл хохидолой[...] нууд харуулагдана. Энэ үе [...] 357.116 хүн алуулһан байна. [...] хадаа 1914—1918 онуудай да[...] үе соо алагдагшадай гурбан[...] гэ хуби тухай болоно.

Дайнай үе соо бүгэдэ 369.25[...] шархатаһан байгаа.

Дайсанай уршагта ябадалһа[...] ложо үхэһэн арад зоной тоо [...] болоно.

Лондондо Илалтын пар[...] болобо

ЛОНДОН, июниин 8. (Т[...] Мүнөөдэр Лондоной Сент-Дж[...] паркын проспект дээрэ и[...] парад болобо. Парадта янза [...] бүхы сэрэгүүд хабаадаба. [...] нүүд тугуудаар шэмэгдэһэ[...] Лондоной ажаһуугшад ябан[...] жэ байһан сэрэгүүдые амарш[...] байна. Парад дээрэ английск[...] роль Георг VI, королиин гэр б[...] хид ба сэрэгэй хүтэлбэрил[...] байлсаба. Парадта хабаадагша[...] до ондоо маршрудаар үн[...] байна. Штабуудай начальниг[...] ба английска Союзна янза [...] сэрэгүүдэй командалагшану[...] толгойлуулһан нэгэдэхи кол[...] янза бүриин механизированнэ[...] нуудһаа бүридэһэн байна. Эн[...] ханизированнэ колонно пар[...] тын байшантай зэргэшэхэдээ[...] риин бүхы оронуудай ба [...] союзна наһануудай түлөөлэ[...] һөө бүридэһэн частьнуудтай [...] лэһэн байна.

Францида учредитель[...] суглаан нээгдэб[...]

ПАРИЖ, июниин 11. ([...] Мүнөөдэр 15 часта шэнэ у[...] тельнэ суглаанай депутаду[...] эгээ ехэ наһатай Марсель Ка[...] (Марсель Кашен 76 наһата[...] рүүлэлгэ доро Национальна[...] дительнэ Суглаанай заседа[...] лобо.

Правительствын ахалагш[...] ликс Гуэн болбол Нацио[...] Учредительнэ Суглаанай түр[...] шэдэ Правительствын кол[...] тушаалһаа буулга тухай мэд[...] бариба. Правительствын шэ[...] гойлогшые томилхо ба каб[...] бүридхэхэ хүртэр тушаалһа[...] һан правительство болбол [...] гуримай ёһоор үдэр бүриин[...] рэгүүдые эрхилжэ байха б[...]

Харюусалгата редакторай ор[...]
Д. Д. ЛУБСАН[...]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—23; ответ секретаря—3-23; отделоэ: партийной и комсомольской жиз[...] сельского хозяйства—3-23; культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00637. Типография Государственного газетного, издательства при Совете Министров БМАССР Тираж [...]